

Univerzita Pardubice
Fakulta Ekonomicko-správní

Legislativní proces České republiky
Kateřina Sokolová

Bakalářská práce
2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina Sokolová**
Osobní číslo: **E16331**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Veřejná ekonomika**
Název tématu: **Legislativní proces v České republice**
Zadávající katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je analýza průběhu legislativního procesu v souvislosti s jeho vnímáním občany České Republiky. Na základě výzkumu zejména vyhodnotit, jak občané vnímají právní předpisy a jaké mají povědomí o legislativním procesu. Na základě výsledků následně určit možná opatření vedoucí ke zlepšení.

O s n o v a :

- Vymezení základních pojmů a charakteristika zvolených orgánů.
- Charakteristika fází legislativního procesu.
- Analýza znalostí a vnímání legislativního procesu občany České republiky.
- Vyhodnocení provedené analýzy a návrhy případných opatření.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 35 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

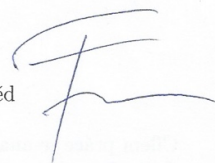
Seznam odborné literatury:

- BOHÁČ, Radim. Legislativní proces: (teorie a praxe). Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2011. ISBN 9788073120740.
KOLÁŘ, Petr. Parlament České republiky. 3., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2013. Extra (Leges). ISBN 978-80-87576-95-3.
PATTEN, Mildred L. Questionnaire Research. Fourth edition. London: Routledge, 2017. ISBN 978-1936523313.
SPIRIT, Michal. Úvod do studia práva. 2. vyd., aktualiz. dle nového občanského zákoníku. Praha: Grada, 2014. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5280-8.
VARVAŘOVSKÝ, Pavel. Základy práva: o právu, státě a moci. 3., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-669-3.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jan Fuka, Ph.D.

Ústav správních a sociálních věd

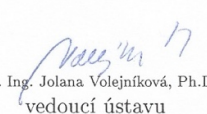

Datum zadání bakalářské práce: 3. září 2018

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2019

doc. Ing. Romana Provozníková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 3. září 2018

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2019

Kateřina Sokolová

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych tímto poděkovala Ing. Janu Fukovi Ph.D. za odborné vedení, pomoc a cenné rady, které mi pomohly tuto bakalářskou práci zkompletovat. Dále pak také zaměstnancům Klientského centra v Hradci Králové a Správy železniční dopravní cesty Hradce Králové za spolupráci při realizaci výzkumu.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá legislativním procesem České republiky. Cílem této bakalářské práce je analyzovat průběh legislativního procesu. Na základě provedeného empirického výzkumu bylo zjištěno, že občané České republiky mají komplexní znalost legislativního procesu v omezení míře. Dále pak, že občané České republiky si sice uvědomují důležitost právních předpisů, nicméně je nepovažují za přehledné a ve vyjádření přesné a srozumitelné.

KLÍČOVÁ SLOVA

legislativní proces, zákonodárna iniciativa, Poslanecká sněmovna, Senát, prezident republiky, právní předpisy, návrhy zákonů, zákony

TITLE

Legislative procedure of the Czech Republic

ANNOTATION

This bachelor thesis focuses on the legislative procedure of the Czech Republic. This work aims to analyse the course of the legislative procedure. Based on the research it was found that citizens of the Czech Republic have a complex knowledge of the legislative procedure; however, only to a limited extent. Furthermore, citizens of the Czech Republic are aware of the importance of the legislation but do not think that Czech legislation is clear and explained accurately and coherently.

KEYWORDS

the legislative procedure, legislative initiative, Chamber of Deputies, Senate, President of the Republic, legislation, draft laws, laws

OBSAH

ÚVOD	10
1 METODOLOGIE	11
2 LEGISLATIVNÍ PROCES	12
2.1 Legislativní pravomoc	13
2.2 Zákonodárná iniciativa.....	13
3 NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ORGÁNY PODÍLEJÍCÍ SE NA LEGISLATIVNÍM PROCESU	14
3.1 Vláda	14
3.2 Parlament	14
3.3 Prezident republiky	16
4 LEGISLATIVNÍ PROCES, JEHO FÁZE A ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	17
4.1 Zahájení legislativního procesu	17
4.2 Příprava návrhu zákona a jeho projednávání	18
4.3 Projednávání návrhu zákona v Poslanecké sněmovně.....	21
4.4 Postoupení návrhu zákona Senátu	23
4.5 Závěr legislativního procesu	25
4.6 Platnost a účinnost	26
4.7 Právní předpis	26
5 PRAKTICKÁ ČÁST – EMPIRICKÝ VÝZKUM	28
5.1 Dotazníkové šetření	28
5.2 Výsledky dotazníkového šetření	31
5.2.1 Analýza výběrového vzorku	31
5.2.2 První část (legislativní proces).....	33
5.2.3 Druhá část (právní předpisy).....	37
5.3 Interpretace výsledků dotazníkového šetření.....	39
5.4 Zlepšovací návrhy	43
ZÁVĚR	44
POUŽITÁ LITERATURA	45
PŘÍLOHY	48

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1: Vládní návrh zákona.....	20
Tabulka 1: návratnost dotazníku	31
Tabulka 2: Pohlaví respondentů.....	32
Tabulka 3: Věk respondentů	32
Tabulka 4: Vzdělání respondentů.....	32
Tabulka 5: Vyhodnocení odpovědí na otázky první části.....	40
Tabulka 6: Vyhodnocení odpovědí na otázky druhé části	40
Tabulka 7: Vyhodnocení odpovědí vzhledem ke vzdělanosti respondentů.....	41
Tabulka 8: Vyhodnocení odpovědí vzhledem k věku respondentů	42

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
KC ČSOB v HK	Klientské centrum Československé obchodní banky v Hradci Králové
např.	například
popř.	popřípadě
SŽDC HK	Správa železniční dopravní cesty Hradce Králové
tj.	to je/jsou
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný/takzvaná/takzvané

ÚVOD

Právní předpisy, v rámci České republiky zejména zákony, ovlivňují chování všech občanů. Aby se z pouhého návrhu právního předpisu stal platný a posléze závazný právní předpis, musí projít procedurou zvanou legislativní proces. Legislativní proces je tedy tak, jako právní předpisy, neodmyslitelnou součástí života všech občanů. Ne každý si to však uvědomuje, a proto se autorka práce rozhodla tímto tématem zabývat. Cílem této bakalářské práce je analyzovat průběh legislativního procesu. Na základě výzkumu pak zjistit, jaké mají občané České republiky povědomí o legislativním procesu a jak vnímají právní předpisy České republiky. V případě negativního zjištění pak navrhnout opatření, která by mohla vést ke zlepšení. Tato bakalářská práce se skládá z teoretické a praktické části.

Teoretickou část představují kapitoly číslo 2 až 4. Vymezení pojmu legislativní proces a pojmů souvisejících je obsaženo v kapitole číslo 2. Kapitola číslo 3 obsahuje výčet a základní charakteristiku nejdůležitějších orgánů, které se na legislativním procesu podílejí. Kapitola číslo 4 pak analýzu průběhu legislativního procesu a základní charakteristiku právních předpisů.

Praktickou část představuje kapitola číslo 5. Praktická část je zpracována na základě dat získaných provedeným empirickým výzkumem. Užitím metody dotazníkového šetření je zde zjišťováno, jaké mají občané České republiky povědomí o legislativním procesu a jak vnímají právní předpisy České republiky. V případě negativního zjištění se autorka práce pokusí navrhnout opatření, která by mohla vést ke zlepšení. Stanovené předpoklady jsou ověřovány rovněž na základě dotazníkového šetření. Kapitola 5 tedy kromě vyhodnocení a interpretace výsledků dotazníkového šetření obsahuje informace o konstrukci dotazníku, způsobu jeho distribuce, průběhu dotazování a způsobu vyhodnocování.

1 METODOLOGIE

Teoretická část této bakalářské práce je rešerší odborné literatury zabývající se problematikou legislativního procesu České republiky, teorie a tvorby práva, přípravy návrhů právních předpisů, ústavního systému České republiky a Parlamentu České republiky. Ke zpracování teoretické části bylo dále využito ústavního zákona číslo 1/1993 Sb., Ústava České republiky, a dalších zákonů, Legislativních pravidel vlády a ověřených internetových zdrojů jako například oficiálních webových stránek Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu České republiky. Teoretická část je tedy výstupem práce se sekundárními daty.

Praktická část byla zpracována na základě výsledků provedeného empirického výzkumu, který byl realizován za použití metody dotazníkového šetření. Metoda dotazníkového šetření je jednou z nejpoužívanějších výzkumných metod. Jedná se o metodu, která výzkumníkovi umožňuje získat informace od velkého počtu lidí v relativně krátkém čase a za relativně nízkých nákladů. Další výhodou této metody je vysoká míra přesvědčivosti, co se zajištění anonymity týče (Disman, 2000, s. 141). Její nezajištění by mohlo vést buď k neochotě spolupracovat, anebo ke zkreslení výsledků výzkumu. Dotazníkem získaná data byla za pomoci tabulkového softwaru Microsoft Excel vyhodnocena a pak na základě metody porovnávání autorkou práce interpretována.

2 LEGISLATIVNÍ PROCES

Legislativní proces je podle Šína (2009, s. 23) definován jako proces tvorby veškerých právních předpisů (tedy i zákonů). V užším pojetí se však jedná pouze o proces tvorby zákonů. V tomto případě je pak možné užít označení zákonodárný proces (Zpěvák, Fiala a Jonáková, 2015, s. 101; Šín, 2009, s. 23). Legislativní proces by měl dát vznik pouze takovým právním předpisům, které jsou kvalitní a vedou ke splňování jejich cílů v praxi. Legislativní proces je dále možné definovat jak z hlediska právního, tak z hlediska sociálního (Šín, 2009, s. 23).

Z právního pohledu se jedná o právem upravený proces tvorby právních předpisů, který začíná rozhodnutím o realizaci legislativního záměru a končí vyhlášením přijatého právního předpisu ve Sbírce zákonů (Zpěvák, Fiala a Jonáková, 2015, s. 102). Tato definice platí zejména u tvorby zákonů (tj. právní předpisy vydávané Parlamentem). Co se pak podzákoných právních předpisů týče, proces jejich tvorby je právem upraven pouze částečně (Šín, 2009, s. 23).

„V sociálním smyslu legislativní proces zahrnuje nejen proces z hlediska právního, nýbrž i soustavnou analýzu vztahů a zájmů vyžadujících a objektivně zdůvodňujících novou právní úpravu, rozbor společenského působení dosavadní právní úpravy a zároveň vznik a formulování legislativního záměru.“ (Šín, 2009, s. 23)

Právní úprava legislativního procesu je nekodifikovaná. To znamená, že není obsahem pouze jedné publikace. Základní principy a pravidla vztahující se na veškerou tvorbu práva jsou obsažena v ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Co se Parlamentu týče, jeho činnost v souvislosti v legislativním procesem je upravena v jednacích řádech obou jeho komor (tj. zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny a zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu). Dále je problematika legislativního procesu upravena v Legislativních pravidlech vlády (Šín, 2009, s. 61-67). Legislativní pravidla vlády obsahují obecná pravidla tvorby právních předpisů (Kolář, ©2019). Jedná se o vnitřní předpis, který upravuje postupy orgánů řízených vládou při tvorbě a projednávání právních předpisů (Šín, 2009, s. 65).

2.1 Legislativní pravomoc

Má-li daný orgán legislativní pravomoc, znamená to, že je na základě zákona č. 1/1993 Sb. oprávněn vydávat právní předpisy. Tyto orgány jsou pak označovány jako legislativní orgány (Zpěvák, Fiala a Jonáková, 2015, s. 102). Legislativními orgány jsou podle čl. 15 odst. 1, čl. 78 a čl. 79 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. Poslanecká sněmovna, Senát, vláda, ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy (Zákon č. 1/1993 Sb.).

2.2 Zákonodárna iniciativa

Zákonodárnou iniciativou se rozumí oprávnění podávat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně (Gerloch, Hřebejk a Zoubek, 2002, s. 184). Čl. 41 odst. 2 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. uvádí, že: „*Návrh zákona může podat poslanec, skupina poslanců, Senát, vláda nebo zastupitelstvo vyššího samosprávného celku.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.). Návrh zákona o státním závěrečném účtu však smí podat výhradně vláda (Gerloch, 2007, s. 90). Náležitosti návrhu zákona a způsob jeho projednávání pak určuje jednací řád Poslanecké sněmovny (Šín, 2009, s. 69).

Gerloch ve své publikaci (2007, s. 89) uvádí, že každý občan České republiky (dále jen „ČR“) může podat návrh na přijetí zákona. Jelikož ale občan ČR nemá právo zákonodárné iniciativy, jeho návrh je považován za pouhý podnět. Aby tedy došlo k uplatnění tohoto podnětu, je potřeba, aby jej jako návrh zákona podal subjekt, kterému právo zákonodárné iniciativy náleží (Gerloch, 2007, s. 89).

3 NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ORGÁNY PODÍLEJÍCÍ SE NA LEGISLATIVNÍM PROCESU

Legislativní proces v užším pojetí (tj. proces tvorby zákonů) je poměrně složitý proces, během kterého za spolupráce mnoha státních orgánů a vědeckých institucí vznikají zákony (Knapp, 1995, s. 109). Mezi nejdůležitější orgány podílející se na tomto procesu patří vláda, Parlament a prezident republiky (Úřad vlády České republiky, ©2019).

3.1 Vláda

Čl. 67 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. uvádí, že: „*Vláda je vrcholným orgánem moci výkonné.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.). Čl. 67 odst. 2 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. pak, že: „*Vláda se skládá z předsedy vlády, místopředsedů vlády a ministrů.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.). Vláda je kolegiální orgán. To znamená, že se skládá z více členů a rozhoduje ve sboru. Výsledek jednání vlády se nazývá usnesení (Varvařovský, 2015, s. 107). Čl. 68 odst. 2 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. uvádí, že: „*Předsedu vlády jmenuje prezident republiky a na jeho návrh jmenuje ostatní členy vlády a pověřuje je řízením ministerstev nebo jiných úřadů.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.). Ministerstvo je podle § 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky ústřední orgán státní správy, v jehož čele stojí ministr. Počet ministrů na území ČR je podle § 1 zákona č. 2/1969 Sb. 14 (Zákon č. 2/1969 Sb.). Čl. 69 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. uvádí, že: „*Člen vlády skládá slib do rukou prezidenta republiky.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.). Vláda je odpovědná Poslanecké sněmovně, a proto je povinna ji do 30 dnů od jejího jmenování požádat o vyslovení důvěry. Pokud je vládě vyslovena nedůvěra, vláda podává demisi (Varvařovský, 2015, s. 106-107).

3.2 Parlament

Čl. 15 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. uvádí, že: „*Zákonodárna moc České republiky náleží Parlamentu.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.). Čl. 15 odst. 2 pak, že: „*Parlament je tvořen dvěma komorami, a to Poslaneckou sněmovnou a Senátem.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.).

Poslanecká sněmovna

Čl. 16 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. uvádí, že: „*Poslanecká sněmovna má 200 poslanců, kteří jsou voleni na dobu čtyř let.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.). Poslanec na základě čl. 22 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. nemůže vykonávat úřad prezidenta republiky, funkci soudce a další funkce stanovené zákonem. Totéž omezení platí i pro senátora (Zákon č. 1/1993 Sb.). Postavení poslance (tzv. mandát) vzniká jeho zvolením (Varvařovský, 2015, s. 96).

Čl. 18 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. uvádí, že: „*Volby do Poslanecké sněmovny se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, podle zásad poměrného zastoupení.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.). Tyto volby vyhlašuje prezident republiky a může se jich zúčastnit každý občan ČR, který alespoň druhý den voleb dovršil věku 18 let (Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, ©1995-2018a). Voleb do Poslanecké sněmovny se však na základě § 2 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů nemůže zúčastnit občan, který není způsobilý činit právní úkony anebo je z důvodu ochrany obyvatelstva omezen na osobní svobodě (Zákon č. 247/1995 Sb.). Čl. 19 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. uvádí, že: „*Do Poslanecké sněmovny může být zvolen každý občan České republiky, který má právo volit a dosáhl věku 21 let.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.).

Senát

Čl. 16 odst. 2 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. uvádí, že: „*Senát má 81 senátorů, kteří jsou voleni na dobu šesti let.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.). Příslušníci obou komor si na základě čl. 29 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. volí a odvolávají svého předsedu a místopředsedu (Zákon č. 1/1993 Sb.). Senátor je, tak jako poslanec, oprávněný vykonávat svůj mandát na základě zvolení (Varvařovský, 2015, s. 96).

Volby do Senátu se konají každé dva roky. Tyto volby se však konají pouze ve třetině volebních obvodů, z čehož vyplývá, že každé dva roky je obměněna pouze jedna třetina senátorů (Senát PČR, ©2019). Čl. 18 odst. 2 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. uvádí, že: „*Volby do Senátu se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, podle zásad většinového systému.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.). Senátní volby jsou podle § 1 zákona č. 247/1995 Sb. vyhlašovány prezidentem republiky a může se jich zúčastnit každý občan ČR, který alespoň druhý den voleb dovršil věku 18 let. Senátních voleb se však podle § 1 zákona

č. 247/1995 Sb. nemůže zúčastnit občan, který není způsobilý činit právní úkony anebo je z důvodu ochrany obyvatelstva omezen na své osobní svobodě (Zákon č. 247/1995 Sb.). Čl. 19 odst. 2 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. uvádí, že: „*Do Senátu může být zvolen každý občan České republiky, který má právo volit a dosáhl věku 40 let.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.).

Obě komory jsou podle čl. 39 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. usnášeníschopné za přítomnosti jedné třetiny svých členů. Poslanecká sněmovna je tedy usnášeníschopná za přítomnosti 67 poslanců a Senát za přítomnosti 27 senátorů (Zákon č. 1/1993 Sb.). Aby došlo k přijetí návrhu zákona v rámci komory, je nutné, aby svůj souhlas vyjádřila nadpoloviční většina přítomných členů (tj. prostá většina). Pokud má dojít k přijetí ústavního návrhu zákona nebo ratifikaci mezinárodní smlouvy, Parlament rozhoduje kvalifikovanou většinou. Podmínkou přijetí je tedy souhlas třípětinové většiny všech poslanců a třípětinové většiny přítomných senátorů (Varvařovský, 2015, s. 97).

3.3 Prezident republiky

Prezident republiky je, tak jako vláda, představitelem moci výkonné. Ze své funkce není nikomu odpovědný a je považován za hlavu státu. Prezident republiky je do své funkce volen. Volba prezidenta je od roku 2013 v kompetencích občanů, nikoliv Parlamentu, jak tomu bylo dříve. Prezidentské volby jsou tedy volbami přímými. Funkční období prezidenta republiky je pětileté. V případě opětovného zvolení se funkční období automaticky prodlužuje o dalších 5 let. Žádný občan však nemůže být zvolen za prezidenta republiky více než dvakrát za sebou (Varvařovský, 2015, s. 105).

Z výše uvedeného vyplývá, že standardní legislativní proces je nejčastěji realizován za součinnosti vlády jakožto navrhovatele zákonů, Parlamentu, který podané návrhy zákonů schvaluje a prezidenta republiky, který v případě, že neuplatní právo veta, přijaté zákony spolu s dalšími povinnými subjekty podepisuje. Navrhovatelem zákona může být kromě vlády kdokoli, komu bylo ústavním zákonem č. 1/1993 Sb. přiznáno právo zákonodárné iniciativy.

4 LEGISLATIVNÍ PROCES, JEHO FÁZE A ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Cílem této kapitoly je definovat základní fáze legislativního procesu jakožto procesu přijímání zákonů a charakterizovat právní předpisy. Existují různá kritéria, podle kterých lze jednotlivé fáze legislativního procesu nadefinovat. S přihlédnutím k legislativní praxi a sociálnímu aspektu legislativního procesu mohou být základní fáze legislativního procesu definovány takto:

- zjištění potřeby právní regulace,
- vznik a realizace legislativního záměru,
- příprava a projednávání návrhu zákona,
- projednávání návrhu zákona Parlamentem,
- podepisování přijatého zákona,
- vyhlášení (publikace) zákona (Škop a Macháč, 2011, s. 61; Šín, 2009, s. 24).

Nutno podotknout, že výše sestavený postup reflektuje postup tvorby běžného zákona, nikoli podzákoného předpisu, kde je postup daleko jednodušší (Šín, 2009, s. 24). Ačkoliv se fáze přípravy a projednávání návrh od návrhu mírně liší (v závislosti na podavateli), od uplatnění zákonodárné iniciativy je už postup vždy stejný (Zpěvák, Fiala a Jonáková, 2015; Škop a Macháč, 2011). Detailnějším popisem výše definovaných fází se zabývají jednotlivé podkapitoly.

4.1 Zahájení legislativního procesu

Podmínkou zahájení legislativního procesu je jednak zjištění potřeby právní regulace, jednak rozhodnutí o realizaci legislativního záměru (Zpěvák, Fiala a Jonáková, 2015, s. 107).

Zjištění potřeby právní regulace

Prvotním stádiem legislativního procesu je zjištění společenské potřeby právní regulace (Zpěvák, Fiala a Jonáková, 2015, s. 107). Jestliže se tedy ve společnosti objevují neustále se opakující konfliktní situace, které nejsou právem upraveny buď vůbec, nebo je jejich dosavadní právní úprava nedostatečná, zákonodárce by měl zvážit možnost regulovat tyto situace právní cestou, protože právo nemusí být vždy tím nejvhodnějším řešením (Knapp, 1995, s. 110).

Vznik a realizace legislativního záměru

Došel-li zákonodárce k závěru, že právní regulace je tím nejlepším řešením, vzniká legislativní záměr (Knapp, 1995, s. 110). Legislativní záměr je podle Škopa a Macháče (2011, s. 61) definován jako reálný záměr tvorby právní regulace určité konfliktní situace. K realizaci legislativního záměru dochází tehdy, rozhodne-li o tom příslušný legislativní orgán. Tímto je pak legislativní proces považován za oficiálně zahájený (Šín, 2009, s. 48).

Tak jako převážná většina legislativních dokumentů, i legislativní záměr má své náležitosti. Obsahem každého legislativního záměru je informace o předmětu regulace, tedy o vztazích, které vyžadují právní úpravu. Dále pak odůvodnění, proč by právě tyto vztahy měly být právem nově upraveny, popř. proč by jejich stávající úprava měla být změněna. Další nezbytnou náležitostí legislativního záměru je cíl regulace a popis způsobu jeho dosažení. Nesmí chybět ani informace o právních metodách a prostředcích, jejichž použití je k dosažení cíle zamýšleno. Obecně pak legislativní záměr obsahuje ještě informace o síle právního předpisu a jeho vztahu k ostatním právním předpisům (Šín, 2009, s. 46).

4.2 Příprava návrhu zákona a jeho projednávání

Fáze přípravy návrhu zákona a následně jeho projednávání tvoří velmi důležitou část legislativního procesu. Základní pravidla přípravy a projednávání návrhu zákona jsou vždy víceméně stejná. Způsob se ale návrh od návrhu mírně liší (v závislosti na podavateli). Významné rozdíly v přípravě a projednávání jsou patrné u různých forem právních předpisů. Níže popsany postup se vztahuje na přípravu a projednávání návrhu běžného zákona, jehož podavatelem je vláda (Šín, 2009, s. 86).

Věcný záměr zákona

Věcný záměr zákona (dále jen „věcný záměr“) je speciální dokument, který vzniká ještě před vypracováním samotného návrhu zákona (Zpěvák, Fiala a Jonáková, 2015, s. 109). Povinnost vypracovat věcný záměr se podle čl. 3 odst. 1 legislativních pravidel vlády vztahuje na ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy řízené vládou (Vláda ČR, ©2009-2019). Z toho vyplývá, že vypracování věcného záměru není součástí přípravy každého návrhu zákona.

Každý věcný záměr je na základě čl. 4 legislativních pravidel vlády opatřen o přehled právních předpisů, k nimž se váže. Má-li vzniknout nová právní úprava, je nutné, aby věcný záměr obsahoval zhodnocení oblasti, kterou by měla regulovat. Pokud je však zamýšlena změna již existující právní regulace, věcný záměr obsahuje zhodnocení jejího působení a rozbor skutečného stavu. Věcný záměr dále obsahuje návrh věcného řešení a informace o způsobu, jakým se toto řešení promítne do právního řádu. Z věcného záměru musí být tedy zřejmé, čeho se domáhá (např. vzniku nové právní regulace, zrušení či změny té existující). Nesmí chybět ani informace týkající se finanční náročnosti právní úpravy, zejména pak na státní rozpočet (Vláda ČR, ©2009-2019).

Věcný záměr je po souhlasu osoby stojící v čele orgánu, který jej vypracoval, vložen do elektronické knihovny. Tímto je věcný záměr rozposlán ostatním ministerstvům, ústředním orgánům státní správy a dalším orgánům, které mají právo se k věcnému záměru vyjádřit. Vyjadřování je realizováno skrze připomínkové řízení (Zpěvák, Fiala a Jonáková, 2015, s. 109).

Po skončení připomínkového řízení je připomínkami upravený věcný záměr společně s předkládací zprávou předložen vládě a současně také Legislativní radě vlády k zaujetí stanoviska. Předkládací zpráva je nedílnou součástí věcného záměru a obsahuje informace především o autorovi daného věcného záměru, průběhu a vyhodnocení připomínkového řízení. Pokud vláda daný věcný záměr zákona schválí, příslušný orgán (příslušné ministerstvo) je oprávněn vypracovat návrh zákona (Šín, 2009, s. 87-89).

Příprava návrhu zákona

Příprava návrhu zákona je velmi důležitou fází legislativního procesu. Dochází zde totiž k formulaci textu návrhu zákona. Z tohoto důvodu by ji tedy tvůrci měli věnovat zvýšenou pozornost. Obecně platí, že právní předpisy by měly být koncipovány přehledně a formulovány jednoznačně. Dále by pak měly být srozumitelné a zároveň jazykově a stylisticky bezvadné (Kněžínek, Mlsna a Vedral, 2010, s. 12).

Šín (2009, s. 89) ve své publikaci uvádí, že je třeba, aby tvůrci při zpracování návrhu zákona věnovali zvýšenou péči jednak právnímu vyjádření upravovaných vztahů a jednak dbali o normativnost jednotlivých ustanovení. Co se pak vnitřního uspořádání týče, návrh zákona by měl být členěn na paragrafy (Kubů, Hungr a Osina, 2007, s. 308).

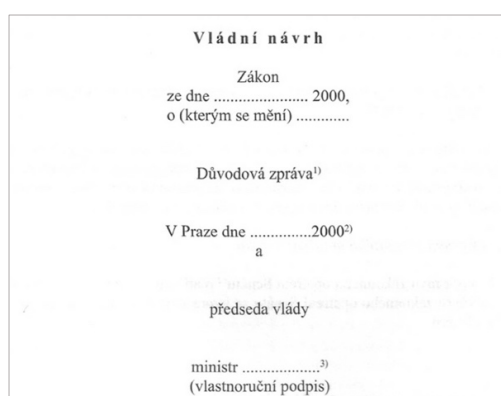
Materiál, kterým se návrh zákona předkládá k projednání vládě a Legislativní radě vlády, musí být opatřen jak důvodovou zprávou, tak zprávou předkládací. Obsah předkládací zprávy je

téměř shodný s obsahem předkládací zprávy u věcného záměru. V případě novely zákona je součástí materiálu také text zákona či jeho část v platném znění s vyznačením změn a doplňků. Důvodová zpráva pak odůvodňuje vznik nové právní regulace či úpravu té existující. Tyto informace jsou obsaženy v obecné části důvodové zprávy, která dále obsahuje např. informace týkající se finanční náročnosti navrhované právní regulace či zhodnocení souladu navrhované právní regulace s ústavním pořádkem ČR a mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána. Důvodová zpráva má kromě obecné části také část zvláštní (Šín, 2009, s. 89-90).

Projednání návrhu zákona před jeho postoupením Poslanecké sněmovně

Návrh zákona je před jeho postoupením Poslanecké sněmovně projednáván nejprve v orgánu, který jej vypracoval (příslušné ministerstvo) a poté prostřednictvím připomínkového řízení subjekty, které legislativní pravidla vlády označují jako připomínková místa. V poslední řadě je pak návrh zákona projednáván vládou a Legislativní radou vlády. Legislativní rada vlády je, co se legislativní činnosti týče, poradním orgánem vlády. Lhůta, do kdy je tato rada povinna ministrem postoupený návrh zákona projednat a zaujmout vůči němu stanovisko, je 60 dní. Stanovisko Legislativní rady vlády má doporučující charakter, a tudíž obsahuje doporučení, jak by vláda měla o daném návrhu zákona rozhodnout (Šín, 2009, s. 92-95).

Poslanecké sněmovně může být postoupen pouze takový návrh zákona, se kterým vláda vysloví souhlas. Takovýto návrh zákona se pak nazývá vládní návrh zákona a společně s důvodovou zprávou je zasílán předsedovi Poslanecké sněmovny. Vyžaduje se jak písemná, tak elektronická forma návrhu zákona (Šín, 2009, s. 94-95).

Vládní návrh

Zákon
ze dne 2000,
o (kterým se mění) .....

Důvodová zpráva¹⁾

V Praze dne .....2000²⁾
a

předseda vlády

ministr .....³⁾
(vlastnoruční podpis)

Obrázek 1: Vládní návrh zákona

(Šín, 2009, s. 95)

4.3 Projednávání návrhu zákona v Poslanecké sněmovně

Jelikož zákon č. 1/1993 Sb. upravuje legislativní proces odehrávající se v Poslanecké sněmovně pouze okrajově, Poslanecké sněmovna se při projednávání návrhů zákonů řídí zákonem č. 90/1995 Sb. Na základě tohoto zákona pak Poslanecké sněmovna projednává návrhy zákonů standardně ve trojím čtení (Boháč et al., 2011, s. 98).

Předseda Poslanecké sněmovny je povinen jemu postoupený návrh zákona jednak bez zbytečného odkladu rozeslat jednotlivým poslancům k prostudování, jednak jej postoupit organizačnímu výboru. Ten pak předsedovi doporučí zařazení návrhu zákona na pořad schůze a zároveň navrhne, kterému výboru bude návrh zákona přikázán (Zpěvák, Fiala a Jonáková, 2015, s. 110).

Návrhy zákonů, jejichž podavatelem není vláda, jsou po uplatnění zákonodárné iniciativy navíc zasílány vládě. Vláda má totiž právo se k takovýmto návrhům zákonů do 30 dnů vyjádřit (Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, ©1995-2018b). Pokud se však vláda nevyjádří včas, platí, že s návrhem zákona souhlasí (Zpěvák, Fiala a Jonáková, 2015, s. 111).

První čtení návrhu zákona

První čtení návrhu zákona funguje jako síto. Poslanecká sněmovna má totiž již po skončení obecné rozpravy možnost zamítnout takové návrhy zákonů, které nemají naději na přijetí (Boháč et al., 2011, s. 100).

Procedura prvního čtení návrhu zákona je zahájena vystoupením navrhovatele a posléze zpravodaje. Úkolem navrhovatele je představení a obhajoba návrhu zákona. Zpravodaj je naopak povinen zajišťovat podmínky pro řádný průběh prvního čtení (Gerloch et al., 2008, s. 213). Následuje obecná rozprava, během níž poslanci o návrhu zákona debatují. Tato rozprava není časově omezena (Kolář et al., 2013, s. 262).

Jak již bylo zmíněno, Poslanecká sněmovna je na základě zákona č. 90/1995 Sb. oprávněna zamítnout takové návrhy zákonů, které shledá jako beznadějně, a to již po skončení obecné rozpravy. V případě pochybností má Poslanecká sněmovna možnost návrh zákona vrátit zpět navrhovateli. V tomto případě je navrhovatel povinen uplatnit zákonodárnou iniciativu znovu. To samé platí u rozhodnutí o zamítnutí návrhu zákona. Pokud tedy Poslanecká sněmovna nerozhodne ani o zamítnutí ani o vrácení, návrh zákona je formou usnesení přidělen jednomu či více výborům k detailnějšímu projednání (Kolář et al., 2013, s. 262; Boháč et al., 2011, s. 101).

Poslanecká sněmovna zřizuje výbory, což jsou orgány se specializovanou působností. Výbory se skládají z jednotlivých poslanců, kteří mají různé odborné znalosti. Jednání výboru tedy představuje odbornou část projednávání návrhu zákona (Gerloch et al., 2008, s. 214). Podle § 91 odst. 1 zákona č. 90/1995 Sb. má výbor 60 dní na projednání návrhu zákona. Tuto lhůtu však na základě § 91 odst. 2 a 3 zákona č. 90/1995 Sb. může Poslanecká sněmovna zkrátit či prodloužit (Zákon č. 90/1995 Sb.). Výsledkem jednání výboru je usnesení, ve kterém výbor doporučuje další postup, tedy zda daný návrh zákona přijmout, zamítnout, či přijmout s pozměňovacími návrhy (Boháč et al., 2011, s. 101). Předseda Poslanecké sněmovny je na základě § 92 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb. povinen nejméně 24 hodin před začátkem druhého čtení doručit usnesení výboru všem poslancům (Zákon č. 90/1995 Sb.).

Druhé čtení návrhu zákona

Druhé čtení je zahájeno vystoupením navrhovatele, popř. jeho zástupce, který návrh zákona uvede. Poté vystupuje zpravodaj, jehož úkolem je obeznámit ostatní členy Poslanecké sněmovny s doporučením výboru (Boháč et al., 2011, s. 104-105). Následuje obecná rozprava, po jejímž konci je možné rozhodnout o vrácení návrhu zákona výboru k novému projednání. Jestliže k ničemu takovému nedojde, o návrhu zákona se koná podrobná rozprava, během níž je možné podávat pozměňovací a jiné návrhy. Právo podat pozměňovací návrh má každý poslanec (Gerloch et al., 2008, s. 216).

Pokud výbor podal komplexní pozměňovací návrh a Poslanecká sněmovna jej schválila, pak bude předmětem podrobné rozpravy právě tento návrh. To znamená, že pozměňovací návrhy poslanců se budou vztahovat k výborem změněnému návrhu, nikoli k tomu původnímu. Pokud by však navrhovatel se změnou návrhu zákona ze strany výboru nesouhlasil, může svůj návrh zákona vzít zpět (Kolář et al., 2013, s. 271).

Jestliže Poslanecká sněmovna po skončení podrobné rozpravy nerozhodla o vrácení návrhu zákona výboru, pak platí, že návrh zákona postupuje do třetího čtení (Kolář et al., 2013, s. 272). V § 94 odst. 4 zákona č. 90/1995 Sb. je uvedeno, že: „*Pokud zazněl ve druhém čtení návrh na zamítnutí návrhu zákona, Sněmovna o něm hlasuje ve třetím čtení po ukončení rozpravy.*“ (Zákon č. 90/1995 Sb.). Veškeré podané pozměňovací, popř. jiné návrhy (např. návrh na zamítnutí návrhu zákona) jsou po skončení druhého čtení bezprostředně rozeslány mezi jednotlivé poslance. Nejpozději však do 72 hodin před začátkem třetího čtení (Boháč et al., 2011, s. 107).

Třetí čtení návrhu zákona

Třetí čtení je poslední fází projednávání návrhu zákona v Poslanecké sněmovně. Jedná se o fázi, ve které se o návrhu zákona zejména hlasuje (Gerloch et al., 2008, s. 221).

Třetí čtení je zahájeno rozpravou, během níž mají poslanci možnost vznést pouze takové návrhy, které se týkají formální stránky daného návrhu zákona (Boháč et al., 2011, s. 107-108). V § 95 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb. je uvedeno, že poslanec může během třetího čtení navrhnout pouze „*opravu legislativně technických chyb, gramatických chyb, chyb písemných nebo tiskových, úprav, které logicky vyplývají z přednesených pozměňovacích návrhů, popřípadě podat návrh na opakování druhého čtení*“ (Zákon č. 90/1995 Sb.). Po skončení této rozpravy se o návrhu zákona hlasuje. Pokud byl ve druhém čtení podán návrh na zamítnutí návrhu zákona, o tomto návrhu rozhoduje Poslanecká sněmovna jako první. Poté hlasuje Poslanecká sněmovna o pozměňovacích návrzích (Boháč et al., 2011, s. 107-108). Nejprve podle § 95 odst. 3 zákona č. 90/1995 Sb. o návrzích ze druhého čtení a poté o těch, které byly vzneseny v rámci čtení třetího (Zákon č. 90/1995 Sb.).

Ke konci třetího čtení hlasuje Poslanecká sněmovna o návrhu zákona jako o celku (tzn. včetně přijatých pozměňovacích návrhů). Poslanecká sněmovna může návrh zákona buď přijmout nebo zamítnout (Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, ©1995-2018b). K přijetí běžného návrhu zákona v Poslanecké sněmovně dochází tehdy, vysloví-li svůj souhlas nadpoloviční většina přítomných poslanců (tj. prostá většina). Přijatý návrh zákona pak předseda Poslanecké sněmovny bez zbytečného odkladu postupuje Senátu (Škop a Macháč, 2011, s. 62-63).

4.4 Postoupení návrhu zákona Senátu

Senát projednává návrhy zákonů na rozdíl od Poslanecké sněmovny prostřednictvím jednoho jediného čtení (Boháč et al., 2011, s. 110). Senát je na základě čl. 46 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. povinen Poslaneckou sněmovnou postoupený návrh zákona projednat do 30 dnů. Čl. 46 odst. 3 ústavního zákona 1/1993 Sb. uvádí, že pokud tak Senát neučiní, má se za to, že s návrhem zákona souhlasí (Zákon č. 1/1993 Sb.).

Podmínkou projednání návrhu zákona na celkové schůzi Senátu je jeho projednání v příslušném senátním výboru, popř. výborech. Projednávání návrhu zákona ve výboru je realizováno skrze

obecnou a podrobnou rozpravu. Během podrobné rozpravy je možné podávat pozměňovací návrhy. Výsledkem jednání výboru je usnesení, které kromě doporučení postupu ze strany výboru obsahuje také výborem vznesené pozměňovací návrhy (Kolář et al., 2013, s. 282-284).

Následně je návrh zákona projednáván na schůzi Senátu, kterou svým vystoupením zahajuje návrhovač. Zpravodaj prezentuje výsledky jednání výboru. O návrhu zákona se potom koná obecná, popř. podrobná rozprava. Před začátkem obecné rozpravy může Senát vyjádřit vůli se návrhem zákona nezabývat (Boháč et al., 2011, s. 111).

Senát může návrh zákona bezprostředně po skončení obecné rozpravy buď schválit, a to ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou, nebo zamítnout. Schválením se z pouhého návrhu zákona stává zákon a legislativní proces v Parlamentu definitivně končí. Totéž platí v případě, že Senát vyjádří vůli se návrhem zákona nezabývat. Pokud však Senát návrh zákona ani neschválí, ani nezamítne, následuje podrobná rozprava, během níž mohou senátoři podávat pozměňovací návrhy (Kolář et al., 2013, s. 284-285). Pokud je alespoň jeden z nich přijat, Senát může podle § 110 odst. 4 zákona č. 107/1999 Sb. návrh zákona vrátit zpět do Poslanecké sněmovny (Zákon č. 107/1999 Sb.).

Pokud tak učiní, Poslanecká sněmovna o návrhu zákona znovu hlasuje. Nejprve však ve znění Senátem přijatých pozměňovacích návrhů, potom, v případě zamítnutí, ve znění původním, tedy Poslaneckou sněmovnou schváleném. K přijetí senátní verze je nutné získat souhlas prosté většiny (tj. nadpoloviční většina přítomných poslanců). K prosazení původní verze je už potřeba souhlasu absolutní většiny (tj. nadpoloviční většina všech poslanců). Do Poslanecké sněmovny se dále vracejí takové návrhy zákonů, které Senát zamítnul již po skončení obecné rozpravy. Poslanecká sněmovna má v tomto případě možnost senátní veto přehlasovat, a to absolutní většinou. Pozměňovací návrhy jsou v obou případech nepřijatelné. Pokud se Poslanecké sněmovně podaří senátní veto přehlasovat, legislativní proces v Parlamentu končí a přijatý zákon může být postoupen prezidentovi republiky (Kolář et al., 2013, s. 288-290).

Z kapitoly výše uvedeného vyplývá, že ačkoliv jsou obě komory Parlamentu, co se legislativního procesu týče, velmi důležitými aktéry, nemají stejné pravomoci. Obě komory mají sice možnost rozhodnout o zamítnutí návrhu zákona, avšak pouze rozhodnutí Poslanecké sněmovny je definitivní. Pokud tedy dojde k zamítnutí ze strany Senátu, návrh zákona se vrací do Poslanecké sněmovny, která pak může, ale také nemusí návrh zákona definitivně zamítnout. Obdobně je tomu u senátních pozměňovacích návrhů. Senát má tedy ve srovnání s Poslaneckou sněmovnou daleko menší pravomoci.

4.5 Závěr legislativního procesu

Nehledě na druh právního předpisu legislativní proces končí okamžikem vyhlášení právního předpisu. Vyhlášen může být pouze takový právní předpis, který byl opatřen podpisy příslušných subjektů (Škop a Macháč, 2011, s. 64).

Podepisování zákona

Podepisování přijatého zákona je podle Škopa a Macháče (2011, s. 64) neodmyslitelnou součástí legislativního procesu. Standardně jsou Parlamentem přijaté zákony opatřovány podpisem prezidenta republiky, předsedy Poslanecké sněmovny a předsedy vlády (Škop a Macháč, 2011, s. 64).

Před tím, než je Parlamentem přijatý zákon postoupen prezidentovi, musí jej předseda Poslanecké sněmovny opatřit svým podpisem (Zpěvák, Fiala a Jonáková, 2015, s. 116). „*Základním úkolem prezidenta republiky je ve smyslu čl. 51 Ústavy zákon podepsat, což prapůvodně znamenalo ověření řádného ukončení zákonodárného procesu (promulgace).*“ (Boháč et al., 2011, s. 113)

Prezident republiky je na základě čl. 50 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. oprávněn Parlamentem přijatý zákon vetovat. To znamená, že jej může vrátit zpět Poslanecké sněmovně. Kromě ústavních zákonů může prezident republiky podle čl. 50 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. vetovat jakýkoli běžný zákon, a to do 15 dnů ode dne postoupení (Zákon č. 1/1993 Sb.).

Bylo-li právo veta uplatněno, Parlamentem přijatý zákon se vrací zpět do Poslanecké sněmovny, kde se o něm znovu hlasuje. Pokud zákon sklídí nadpoloviční většinu hlasů všech poslanců (tj. absolutní většina), je přijat. Jinak je považován za nepřijatý a už se o něm dále nejedná. Pokud tedy Sněmovna přehlasovala prezidentské veto, podpis prezidenta se nepřipojuje (Kolář et al., 2013, s. 297-299).

Vyhlášení (publikace) zákona

Aby byl zákon platný a následně účinný, musí být vyhlášen (publikován) ve Sbírce zákonů (Šín, 2009, s. 114). Ve Sbírce zákonů se podle § 2 odst. 1 zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv) uveřejňují ústavní zákony,

zákony, zákonná opatření Senátu, nařízení vlády, vyhlášky ministerstev, jiných ústředních orgánů státní správy nebo České národní banky (Zákon č. 222/2016 Sb.).

4.6 Platnost a účinnost

Šín (2009, s. 116) ve své publikaci píše, že „*právní předpisy nabývají platnosti dnem jejich vyhlášení ve Sbírce zákonů*“. Pojem platnost právního předpisu vyjadřuje skutečnost, že právní předpis existuje, a je tedy součástí platného právního řádu. Ačkoliv platný právní předpis ještě nepůsobuje zamýšlené právní účinky, adresáti by se s ním přesto měli seznámit. Nenastane-li platnost právního předpisu, nemůže nastat ani jeho účinnost (Spirit, 2014, s. 34).

Účinnost právního předpisu vyjadřuje skutečnost, že právní předpis je závazný. Jeho adresáti jsou tedy povinni se jím řídit. Právní předpisy nabývají účinnosti zpravidla patnáctým dnem po jejich vyhlášení, pokud zákon nestanoví jinak. V případě naléhavého obecného zájmu je možné okamžik účinnosti ztotožnit s okamžikem jeho platnosti. Doba mezi okamžikem platnosti a účinnosti se nazývá legisvakance a slouží k tomu, aby se adresáti seznámili s právním předpisem, který se jich bude týkat (Gerloch, 2007, s. 94-95).

4.7 Právní předpis

Výstupem úspěšného legislativního procesu je právní předpis. Právní předpis je normativní právní akt, jehož obsahem jsou právní normy. Je to písemný soubor právních norem s obecně závazným charakterem. Právní předpis může vydat pouze takový orgán, kterému byla zákonem č. 1/1993 Sb. svěřena legislativní pravomoc. Každý právní předpis musí být náležitým způsobem zveřejněn, jinak je neplatný (Šín, 2009, s. 16). Za právní předpis je podle čl. 15 odst. 1, čl. 33, čl. 78, čl. 79 odst. 3 a čl. 104 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1003 Sb. možné označit zákon (jak běžný, tak ústavní), zákonné opatření Senátu, nařízení vlády, právní předpisy vydávané ministerstvy, jinými správními úřady nebo orgány územních samospráv a obecně závazné vyhlášky zastupitelstev (Zákon č. 1/1993 Sb.).

Právní jazyk

Veškeré právní předpisy jsou psány právním jazykem. Právní jazyk je ve srovnání s klasickou spisovnou češtinou daleko přesnější a svým stylem psaní velmi specifický (Kubů, Hungr a Osina, 2007, s. 305). Právní jazyk nepřipouští žádné citově zabarvené pojmy a vyžaduje používání takových jazykových prostředků, které jsou jednoznačné a jasné (Kněžínek, Mlsna a Vedral, 2010, s. 12). Právní předpisy by totiž měly být ve vyjádření přesné a srozumitelné. Za účelem dosažení maximální možné přesnosti užívá právní jazyk právnické terminologie (Kubů, Hungr a Osina, 2007, s. 305).

Struktura právního předpisu

Autoři (Kubů, Hungr a Osina, 2007, s. 307) uvádí, že: *„Každý navrhovaný a přijímaný právní předpis by měl mít účelnou vnitřní strukturu, a to v zájmu přehlednosti, respektive usnadnění aplikace.“* Každý právní předpis, vyjma novel a ústavních zákonů, je z hlediska jeho struktury členěn na paragrafy. Paragrafy se člení na odstavce, odstavce na pododstavce, které pak dále na body. Ústavní zákony, popř. obsáhlejší právní předpisy, nikoliv však novely, se člení na části, které se pak dále člení na hlavy, díly, oddíly, popř. pododdíly (Vláda ČR, ©2009-2019).

5 PRAKTICKÁ ČÁST – EMPIRICKÝ VÝZKUM

Praktická část této bakalářské práce byla zpracována na základě výsledků provedeného dotazníkového šetření. Dotazníkové šetření vycházelo z poznatků uvedených v teoretické části a bylo využito jako prostředek realizace cílů této bakalářské práce.

5.1 Dotazníkové šetření

Cílem dotazníkového šetření bylo získat data, na jejichž základě by bylo možné vyhodnotit, jaké mají občané ČR povědomí o legislativním procesu a jak vnímají právní předpisy ČR. Jelikož však autorka práce neměla možnost uskutečnit celorepublikové šetření, rozhodla se základní soubor respondentů poněkud zúžit, a to tak, že dotazníkem oslovila pouze takové občany ČR, kteří se v době šetření nacházeli na území města Hradce Králové.

Výzkumné otázky

Na základě vytyčených cílů byly zformulovány 2 výzkumné otázky, a to:

1. Jaké mají občané ČR povědomí o legislativním procesu?
2. Jak občané ČR vnímají právní předpisy ČR?

Výzkumnou otázkou číslo 1 bylo zjišťováno, jaké mají občané ČR povědomí o legislativním procesu. Povědomím byla v této práci míněna základní znalost. Základní znalost podle autorky práce znamená znalost základního pojmosloví včetně pojmu legislativní proces, průběhu legislativního procesu, orgánů v něm činných a pravidel hlasování.

Výzkumnou otázkou číslo 2 bylo zjišťováno, jak občané ČR vnímají právní předpisy ČR. Autorka práce se tedy prostřednictvím této otázky snažila zjistit, jakou důležitost jim občané přikládají a nakolik jim rozumí.

Rozšíření výzkumu (výzkumné předpoklady)

V souvislosti s výzkumnými otázkami byly zformulovány 2 předpoklady, a to:

1. Vzdělání ovlivňuje občano povědomí o legislativním procesu.
2. Věk ovlivňuje občano vnímání právních předpisů.

Kritérium vzdělanosti bylo zvoleno na základě této argumentace: Ze zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) vyplývá, že objem znalostí by se s každou vyšší úrovní vzdělání měl zvyšovat (Zákon č. 561/2004 Sb.). Vysoké školy jsou podle § 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) na vrcholku vzdělanostní pyramidy a měly by prohlubovat znalosti nejen vybraného oboru, nýbrž i různých oblastí poznání (Zákon č. 111/1998 Sb.). Navíc Urbánková a Hřebík (2015) ve svém článku využili kritérium vzdělanosti též.

Kritérium věku bylo zvoleno na základě této argumentace: Právní předpisy se neustále novelizují a podle Šafrové (2010) se člověk s přibývajícím věkem hůře vyrovnává se změnami. Věk by tedy s přihlédnutím k této argumentaci mohl ovlivňovat občano vnímání právních předpisů.

Konstrukce dotazníku

Dotazník měl celkem 22 otázek, z nichž bylo 20 povinných a 2 nepovinné. Nepovinnými otázkami byly otázky číslo 16 a 18, které byly otevřené a týkaly se problematiky právních předpisů. Nepovinné otázky se vztahovaly pouze na respondenty, kteří u otázek číslo 15 a 17 odpověděli variantou „ne“. Zbýlých 20 otázek bylo uzavřených, přičemž byl respondent povinen zaškrtnout pouze jednu z nabízených variant odpovědí. Otázky vycházely z teoretické části této bakalářské práce. První 3 otázky dotazníku byly otázkami úvodními. Tyto otázky měly respondenta jednak zaujmout a jednak ho přimět, aby o jejich obsahu zapřemýšlel. Otázky číslo 4 až 20 byly otázkami věcnými. Otázky číslo 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 a 19 zjišťovaly, jaké má respondent povědomí o legislativním procesu. Otázky číslo 15, 16, 17 a 18 pak, jak respondent vnímá právní předpisy ČR. Aby mohl respondent věnovat veškerou svou pozornost klíčové části dotazníku, tedy věcným otázkám, identifikační otázky byly z tohoto důvodu umístěny až na konec dotazníku. Identifikačními otázkami byly otázky číslo 20 až 22. Tyto otázky zjišťovaly pohlaví, věk a nejvyšší dosažené vzdělání respondenta. Úplné znění dotazníku se nachází v příloze A.

Popis základního a výběrového vzorku

Základním vzorkem respondentů byli občané ČR od 20 let a výše, kteří se v době realizace výzkumu nacházeli na území města Hradce Králové. Jelikož bylo využito možnosti spolupráce, dotazníkové šetření bylo uskutečněno za součinnosti Klientského centra Československé obchodní banky v Hradci Králové (dále jen „KC ČSOB v HK“) a Správy železniční dopravní cesty Hradce Králové (dále jen „SŽDC HK“). Výběrovým vzorkem respondentů tedy byli jednak zaměstnanci KC ČSOB v HK a SŽDC HK a jednak občané, které autorka potkala na různých místech města Hradce Králové či je oslovila prostřednictvím sociální sítě Facebook. Více informací o výběrovém vzorku se nachází v podkapitole 5.2.1.

Distribuce dotazníku

Dotazník byl distribuován buď ve formě tištěné anebo ve formě elektronické. Elektronická forma dotazníku byla vytvořena prostřednictvím webové stránky Google formuláře a distribuována skrze sociální síť Facebook. Tištěná forma dotazníku pak byla využita v případě distribuce mezi zaměstnance KC ČSOB v HK, SŽDC HK či občany, které autorka práce potkala na území města Hradce Králové.

Průběh dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření bylo realizováno v období od 18. února 2019 do 12. března 2019. Na KC ČSOB v HK bylo dne 18. února samotnou autorkou práce rozdáno 50 dotazníků v tištěné podobě. Většina vyplněných dotazníků byla autorce práce navrácena bezprostředně po jejich vyplnění. Pro zbytek se autorka práce dne 19. února vracela. Další institucí, se kterou bylo v rámci výzkumu spolupracováno, byla SŽDC HK. V tomto případě však distribuci dotazníku nezajišťovala samotná autorka práce, nýbrž přednosta Provozního obvodu SŽDC HK, kterému bylo dne 22. února předáno 30 dotazníků v tištěné podobě. Pro tyto dotazníky se autorka práce dne 1. března vracela. V období od 1. do 12. března navštívila autorka práce různé části města Hradce Králové a poprosila tak zhruba 60 lidí o vyplnění dotazníku, který měl v tomto případě tištěnou podobu. Dotazník byl rozdán pouze 20 z nich, a to proto, že zbytek neprojevil zájem podílet se na výzkumu. Všech 20 rozdaných dotazníků bylo autorce práce bezprostředně po vyplnění navráceno. V poslední řadě bylo 70 dotazníků rozesláno skrze sociální síť Facebook.

Z výše popsaného tedy vyplývá, že celkem bylo rozdáno a rozesláno 170 dotazníků. Co se návratnosti týče, ta byla v případě dotazníků majících tištěnou podobu 100%. U dotazníků distribuovaných za použití internetu činila návratnost 74 %. Celková návratnost dotazníků byla tedy 89%.

Tabulka 1: Návratnost dotazníku

Forma	Rozdáno (ks)	Vráceno (ks)	Návratnost (%)
Tištěná forma	100	100	100
Elektronická forma	70	52	74
Celkem	170	152	89

Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocování dotazníků

Data získaná z vyplněných tištěných dotazníků byla nejprve převedena do elektronické formy a poté, společně s daty získanými z dotazníků distribuovaných elektronicky, v programu Microsoft Excel vyhodnoceny. Odpovědi na jednotlivé otázky byly v rámci vyhodnocování zpracovány do přehledných tabulek a grafů, které jsou součástí příloh.

5.2 Výsledky dotazníkového šetření

Dotazník byl pro účely jeho vyhodnocování rozdělen na 2 části. První část byla tvořena otázkami 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 19 a hledala odpověď na výzkumnou otázku číslo 1. První část byla za účelem ověření předpokladu číslo 2 vyhodnocována navíc vzhledem ke vzdělanosti respondentů. Druhá část byla tvořena otázkami číslo 1, 2, 15, 16, 17, 18 a hledala odpověď na výzkumnou otázku číslo 2. Druhá část byla za účelem ověření předpokladu číslo 2 vyhodnocována navíc vzhledem k věku respondentů.

5.2.1 Analýza výběrového vzorku

Dotazník byl rozdán (popř. rozeslán) celkem 170 respondentům. Vyplněný ho však navrátilo pouze 152 z nich. Na základě vyhodnocených odpovědí na identifikační otázky bylo zjištěno, že výběrový vzorek tvořilo 69 mužů a 83 žen.

Tabulka 2: Pohlaví respondentů

Pohlaví	Počet	Počet v %
Muž	69,0	45,4
Žena	83,0	54,6
Celkem	152,0	100,0

Zdroj: vlastní zpracování

Dále bylo zjištěno, že nejvíce zastoupenou věkovou kategorií byla kategorie 20 – 34. Do této věkové kategorie bylo začleněno celkem 66 respondentů. Naopak nejméně zastoupenou věkovou kategorií byla kategorie 50 a více. K této věkové kategorii se z celkového počtu respondentů přihlásilo pouze 40. Zbylých 46 respondentů bylo začleněno do věkové kategorie 35 – 49.

Tabulka 3: Věk respondentů

Věková kategorie	Počet	Počet v %
20 - 34	66,0	43,4
35 - 49	46,0	30,3
50 a více	40,0	26,3
Celkem	152,0	100,0

Zdroj: vlastní zpracování

Co se vzdělanosti respondentů týče, více než polovina z nich (67,8 %) uvedla, že jejich nejvyšším dosaženým vzděláním je vzdělání středoškolské. Vysokoškolského vzdělání dosáhlo 22,4 % respondentů, vyššího odborného vzdělání 7,9 % respondentů a základního vzdělání 2 % respondentů.

Tabulka 4: Vzdělání respondentů

Vzdělání	Věková kategorie			Celkem	Celkem v %
	20-34	35-49	50 a více		
Základní	0,0	3,0	0,0	3,0	2,0
Středoškolské	49,0	26,0	28,0	103,0	67,8
Vyšší odborné	4,0	7,0	1,0	12,0	7,9
Vysokoškolské	13,0	10,0	11,0	34,0	22,4
Celkem				152,0	100,0

Zdroj: vlastní zpracování

5.2.2 První část (legislativní proces)

Otázkou číslo 3 bylo zjišťováno, jestli si respondent v době dotazování myslel, že má alespoň základní představu o tom, co se děje předtím, než se právní předpis stane součástí platného právního řádu. Vyhodnocením odpovědí na tuto otázku bylo zjištěno, že více než polovina respondentů (61,2 %) si to myslela. 22,4 % respondentů odpovědělo, že neví a zbylých 16,4 % respondentů odpovědělo, že si to nemyslí. Vzhledem ke vzdělanosti respondentů bylo zjištěno, že největší procento kladné odpovědi (76,5 %) vykazují odpovědi vysokoškolsky vzdělaných respondentů. Dále pak, že výskyt kladné odpovědi byl v případě odpovědi středoškolsky vzdělaných respondentů o 9,2 % vyšší než v případě odpovědi respondentů s vyšším odborným vzděláním (50 %). Nulové, a tudíž nejmenší procento kladné odpovědi vykazují odpovědi respondentů se základním vzděláním. Variantou „ne“ odpovědělo 100 % respondentů se základním vzděláním, 25 % respondentů s vyšším odborným vzděláním, 14,7 % vysokoškolsky vzdělaných respondentů a 13,6 % středoškolsky vzdělaných respondentů. Zbytkové procento respondentů odpovědělo variantou „nevím“.

Otázkou číslo 4 bylo zjišťováno, zda respondent v době dotazování věděl, co je to legislativní proces. Vyhodnocením odpovědí bylo zjištěno, že 92,8 % respondentů vědělo, co to legislativní proces je. Zbylých 7,2 % respondentů odpovědělo špatně. Legislativní proces totiž není ani procesem volebním ani procesem hodnocení právních předpisů, nýbrž procesem schvalování právních předpisů. S přihlédnutím ke vzdělanosti respondentů bylo zjištěno, že největší procento správné odpovědi vykazují jednak odpovědi respondentů s vyšším odborným vzděláním (100 %) a jednak odpovědi vysokoškolsky vzdělaných respondentů (97,1 %). Dále pak, že odpovědi středoškolsky vzdělaných respondentů vykazují v porovnání s odpověďmi vysokoškolsky vzdělaných respondentů o 4,9 % menší výskyt správné odpovědi. Nejnižší procento úspěšnosti vykazují odpovědi respondentů se základním vzděláním. (33,3 %).

Prostřednictvím otázky číslo 5 bylo zjišťováno, zda respondent v době dotazování věděl, jakým způsobem probíhá standardní legislativní proces. Průběh legislativního procesu je následovný: Poslanecká sněmovna, Senát a prezident republiky. Správně odpovědělo 89,5 % respondentů. Porovnáním vyhodnocených odpovědí z hlediska vzdělanosti bylo zjištěno, že 100% výskyt správné odpovědi vykazují jak odpovědi respondentů se základním vzděláním, tak odpovědi respondentů s vyšším odborným vzděláním. Správnou odpověď dále zvolilo 94,1 % vysokoškolsky vzdělaných respondentů a 86,4 % středoškolsky vzdělaných respondentů. Z toho vyplývá, že odpovědi středoškolsky vzdělaných respondentů vykazují ve srovnání s ostatními nejmenší procento úspěšnosti.

Otázkou číslo 6 bylo prověřováno, zda respondent v době dotazování věděl, kdo je oprávněn podávat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně. Oprávnění podávat návrhy zákonů Poslanecké sněmovny náleží vládě, poslanci, skupině poslanců, Senátu a zastupitelstvu kraje. Správně odpověděla pouze polovina respondentů. Druhá polovina odpověděla špatně. Ani prezident republiky ani občan ČR totiž není oprávněn podávat návrhy zákonů do Poslanecké sněmovny. Vyhodnocením odpovědí vzhledem ke vzdělanosti respondentů bylo zjištěno, že správnou odpověď zvolilo 61,8 % vysokoškolsky vzdělaných respondentů, polovina respondentů s vyšším odborným vzděláním, 47,6 % středoškolsky vzdělaných respondentů a 0 % respondentů se základním vzděláním. Z toho vyplývá, že největší procento správné odpovědi vykazují odpovědi vysokoškolsky vzdělaných respondentů, zatímco nejmenší odpovědi respondentů se základním vzděláním.

Otázkou číslo 7 bylo zjišťováno, zda respondent v době dotazování věděl, kolik hlasů je potřeba získat, aby došlo k přijetí běžného návrhu zákona v Poslanecké sněmovně. Správnou odpovědí bylo, že k přijetí běžného návrhu zákona v Poslanecké sněmovně je potřeba nadpoloviční většina hlasů přítomných poslanců. Správně odpovědělo 64,5 % respondentů. S přihlédnutím ke vzdělanosti respondentů bylo zjištěno, že největší procento správné odpovědi (73,5 %) vykazují odpovědi vysokoškolsky vzdělaných respondentů. Porovnáním bylo zjištěno, že odpovědi středoškolsky vzdělaných respondentů vykazují o 5,8 % vyšší úspěšnost než odpovědi respondentů s vyšším odborným vzděláním (58,3 %). Nulové, a tudíž nejnižší procento úspěšnosti vykazují odpovědi respondentů se základním vzděláním.

Pomocí otázky číslo 8 bylo prověřováno, zda respondent v době dotazování věděl, kolik hlasů je potřeba získat, aby došlo k přijetí běžného návrhu zákona v Senátu. 63,2 % respondentů odpovědělo, že k přijetí běžného návrhu zákona v Senátu je potřeba nadpoloviční většinu hlasů přítomných senátorů, což je také správně. Vyhodnocení odpovědí vzhledem ke vzdělanosti respondentů ukázalo, že správnou variantou odpovědělo 83,3 % respondentů s vyšším odborným vzděláním, 70,6 % vysokoškolsky vzdělaných respondentů, 60,2 % středoškolsky vzdělaných respondentů a 0 % respondentů se základním vzděláním. Z toho vyplývá, že největší procento správné odpovědi vykazují odpovědi respondentů s vyšším odborným vzděláním a nejnižší naopak odpovědi respondentů se základním vzděláním.

Otázkou číslo 9 bylo prověřováno, zda respondent v době dotazování věděl, kolik hlasů je potřeba získat, aby došlo k přijetí ústavního návrhu zákona. Správnou odpovědí bylo, že k přijetí ústavního zákona je potřeba třípětinová většina hlasů všech poslanců a třípětinová většina hlasů přítomných senátorů. Správně odpovědělo 49,3 % respondentů. Porovnáním odpovědí z hlediska vzdělanosti respondentů bylo zjištěno, že největší procento správné odpovědi vykazují odpovědi vysokoškolsky vzdělaných respondentů (64,7 %). Druhé největší procento správné odpovědi (58,3 %) vykazují odpovědi respondentů s vyšším odborným vzděláním a třetí (44,7 %) odpovědi středoškolsky vzdělaných respondentů. Nulové, a tudíž nejnižší procento vykazují odpovědi respondentů se základním vzděláním.

Prostřednictvím otázky číslo 10 bylo zjišťováno, zda respondent v době dotazování věděl, co se stane, pokud Senát zamítne Poslaneckou sněmovnou přijatý návrh zákona. Správnou odpovědí bylo, že se Senátem zamítnutý návrh zákona vrací zpět do Poslanecké sněmovny, kde se o něm znovu hlasuje. Správně odpovědělo 86,2 % respondentů. S přihlédnutím ke vzdělanosti respondentů bylo zjištěno, že správnou variantou odpovědělo 97,1 % vysokoškolsky vzdělaných respondentů, 83,5 % středoškolsky vzdělaných respondentů, 83,3 % respondentů s vyšším odborným vzděláním a 66,7 % respondentů se základním vzděláním. Z toho vyplývá, že největší výskyt správné odpovědi vykazují odpovědi vysokoškolsky vzdělaných respondentů a nejnižší naopak odpovědi respondentů se základním vzděláním. Dále pak, že odpovědi respondentů se středoškolským vzděláním a vyšším odborným vzděláním vykazují téměř shodné procento úspěšnosti.

Pomocí otázky číslo 11 bylo prověřováno, zda respondent v době dotazování věděl, co se stane, když prezident republiky vetuje Parlamentem přijatý zákon. 78,9 % respondentů odpovědělo, že se prezidentem vetovaný návrh zákona vrací zpět do Poslanecké sněmovny, kde se o něm znovu hlasuje, což je také správně. Komparací odpovědí vzhledem ke vzdělanosti respondentů bylo zjištěno, že správnou variantou odpovědi volili nejčastěji vysokoškolsky vzdělaní respondenti. Jejich odpovědi tudíž vykazují největší procento správné odpovědi (88,2 %). Dále pak, že odpovědi středoškolsky vzdělaných respondentů vykazují o 3,6 % vyšší úspěšnost než odpovědi respondentů s vyšším odborným vzděláním (75 %). Nulové, a tudíž nejnižší procento správné odpovědi vykazují odpovědi respondentů se základním vzděláním.

Otázka číslo 12 zjišťovala, zda respondent v době dotazování věděl, jakým způsobem se vyhlašují právní předpisy. Správnou odpovědí bylo, že publikací ve Sbírce zákonů. Správně odpovědělo 88,2 % respondentů. Vyhodnocením odpovědí z hlediska vzdělanosti bylo zjištěno, že největší procento správné odpovědi vykazují jednak odpovědi respondentů s vyšším odborným

vzděláním (91,7 %) a jednak odpovědi vysokoškolsky vzdělaných respondentů (91,2 %). Dále pak, že odpovědi středoškolsky vzdělaných respondentů vykazují o 55 % větší výskyt správné odpovědi než odpovědi respondentů se základním vzděláním (33,3 %). Odpovědi respondentů se základním vzděláním tudíž vykazují nejmenší procento správné odpovědi.

Otázkou číslo 13 bylo zjišťováno, zda respondent v době dotazování věděl, co znamená, když je právní předpis platný. Správnou odpovědí bylo, že platný právní předpis je sice součástí platného právního řádu, ale není závazný. Správně odpovědělo 57,2 % respondentů. S přihlédnutím ke vzdělanosti bylo zjištěno, že správnou variantu odpovědi zvolilo 75 % respondentů s vyšším odborným vzděláním, 73,5 % vysokoškolsky vzdělaných respondentů, 51,5 % středoškolsky vzdělaných respondentů a 0 % respondentů se základním vzděláním. Z toho vyplývá, že největší procento správné odpovědi vykazují odpovědi respondentů s vyšším odborným vzděláním a nejmenší naopak odpovědi respondentů se základním vzděláním.

Otázka číslo 14 zkoumala, zda respondent v době dotazování věděl, co znamená, když je právní předpis účinný. Správnou odpovědí bylo, že účinný právní předpis je závazný, a tudíž je nutné, aby jej jeho adresáti dodržovali. Správně odpovědělo 71,7 % respondentů. Vyhodnocením odpovědi vzhledem ke vzdělanosti respondentů bylo zjištěno, že největší procento správné odpovědi (79,4 %) vykazují odpovědi vysokoškolsky vzdělaných respondentů. Správnou variantou dále odpovědělo 71,8 % středoškolsky vzdělaných respondentů, 66,7 % respondentů s vyšším odborným vzděláním a 0 % respondentů se základním vzděláním. Z toho vyplývá, že odpovědi respondentů se základním vzděláním vykazují nejmenší procento správné odpovědi.

Občan ČR má možnost vznést podnět ke vzniku návrhu zákona či novelizaci již existujícího zákona. Otázkou číslo 19 bylo tedy zjišťováno, zda respondent o této možnosti v době dotazování věděl. Vyhodnocením odpovědi bylo zjištěno, že pouhých 46,7 % respondentů bylo v době dotazování s touto možností obeznámeno, zbytek nikoli. Vzhledem ke vzdělanosti respondentů bylo zjištěno, že největší procento kladné odpovědi vykazují odpovědi vysokoškolsky vzdělaných respondentů (67,6 %). Dále pak, že odpovědi respondentů se středním a vyšším odborným vzděláním vykazují stejné procento kladné odpovědi, a to 41,7 %. Nulové, a tudíž nejmenší procento kladné odpovědi vykazují odpovědi respondentů se základním vzděláním.

5.2.3 Druhá část (právní předpisy)

Otázkou číslo 1 bylo zjišťováno, jestli si respondent v době dotazování myslel, že právní předpisy ovlivňují životy občanů ČR. Vyhodnocením odpovědí na tuto otázku bylo zjištěno, že 95,4 % respondentů odpovědělo, že si to myslí, 2,6 % respondentů odpovědělo, že nevědí, a 2 % respondentů odpovědělo, že si to nemyslí. S přihlédnutím k věku respondentů bylo zjištěno, že největší procento kladné odpovědi (98,5 %) vykazují odpovědi respondentů věkové kategorie 20 – 34. Odpovědi respondentů věkové kategorie 35 – 49 vykazují o 1 % větší výskyt kladné odpovědi než odpovědi respondentů věkové kategorie 50 a více (92,5 %). To znamená, že odpovědi respondentů věkové kategorie 50 a více vykazují nejmenší procento kladné odpovědi. Variantou „ne“ odpovědělo 4,3 % respondentů věkové kategorie 35 – 49, 2,5 % respondentů věkové kategorie 50 a více a 0 % respondentů ve věku od 20 do 34 let. Z toho vyplývá, že variantu „ne“ volili nejvíce respondenti věkové kategorie 35 – 49 a nejméně naopak respondenti ve věku od 20 do 34 let. Zbytkové procento respondentů odpovědělo variantou „nevím“.

Otázkou číslo 2 bylo prověřováno, zda respondent v době dotazování považoval právní předpisy za důležité. Vyhodnocením odpovědí na tuto otázku bylo zjištěno, že 92,1 % respondentů je za důležité považovalo, 4,6 % respondentů odpovědělo, že nevědí a 3,3 % respondentů odpovědělo, že je za důležité nepovažuje. Rozborem odpovědí vzhledem k věku respondentů bylo zjištěno, že odpovědi respondentů věkové kategorie 50 a více vykazují o 1,4 % menší výskyt kladné odpovědi než odpovědi respondentů ve věku od 20 do 34 let (93,9 %) a o 3,4 % větší výskyt kladné odpovědi než odpovědi respondentů věkové kategorie 35 – 49 (89,1 %). Z toho vyplývá, že největší procento kladné odpovědi vykazují odpovědi respondentů věkové kategorie 20 – 34 a nejmenší naopak odpovědi respondentů věkové kategorie 35 - 49. Variantu „ne“ užilo jako odpověď 6,5 % respondentů věkové kategorie 35 – 49, 2,5 % respondentů věkové kategorie 50 a více a 1,5 % respondentů ve věku od 20 do 34 let. Zbytkové procento respondentů odpovědělo variantou „nevím“.

Prostřednictvím otázky číslo 15 bylo zjišťováno, zda respondent v době dotazování považoval právní předpisy za přehledné. Vyhodnocením odpovědí na tuto otázku bylo zjištěno, že 74,3 % respondentů odpovědělo, že je za přehledné nepovažují, 13,8 % respondentů odpovědělo, že je za přehledné považují a zbylých 11,8 % respondentů odpovědělo, že nevědí. Vzhledem k věku respondentů bylo zjištěno, že největší procento kladné odpovědi vykazují odpovědi respondentů ve věku od 20 do 34 let (19,7 %). Nejnižší naopak odpovědi respondentů věkové kategorie 50 a více, které vykazují o 8 % menší výskyt kladné odpovědi než odpovědi respondentů ve věku od 35 do 49 let (13 %). Variantou „ne“ odpovědělo 87,5 % respondentů věkové kategorie

50 a více, 71,7 % respondentů ve věku od 35 do 49 let a 68,2 % respondentů věkové kategorie 20 – 34. Z toho vyplývá, že největší výskyt záporné odpovědi je patrný u odpovědi respondentů věkové kategorie 50 a více a nejmenší naopak u respondentů ve věku od 20 do 34 let. Zbylé procento respondentů odpovědělo variantou „nevím“.

Otázka číslo 16 byla nepovinná a zjišťovala, proč respondent v otázce číslo 15 odpověděl variantou „ne“. Vyhodnocením odpovědí na otázku číslo 15 bylo zjištěno, že variantou „ne“ odpovědělo celkem 113 respondentů. Na otázku číslo 16 pak odpovědělo 41 z nich, přičemž vyhodnoceny byly pouze odpovědi od 32 z nich. Pro účely vyhodnocování byly jednotlivé odpovědi přiřazeny do autorkou vytvořených skupin odpovědí. Vyhodnocením odpovědí na otázku číslo 16 bylo tedy zjištěno, že 46,9 % respondentů odpovědělo, že nepřehlednost právních předpisů je zapříčiněna jejich obsáhlostí. 28,1 % respondentů odpovědělo, že nepřehlednost právních předpisů způsobuje nekodifikace práva a zbylých 25 % respondentů uvedlo, že časté novelizace.

Otázkou číslo 17 bylo zjišťováno, jestli si respondent v době dotazování myslel, že právní předpisy jsou ve vyjádření přesné a srozumitelné. Vyhodnocení odpovědí na tuto otázku ukázalo, že 78,3 % respondentů odpovědělo variantou „ne“, 11,8 % respondentů odpovědělo variantou „nevím“ a zbylých 9,9 % odpovědělo variantou „ano“. Vzhledem k věku respondentů bylo zjištěno, že největší procento kladné odpovědi (16,7 %) vykazují odpovědi respondentů ve věku od 20 do 34 let. Nejmenší naopak odpovědi respondentů věkové kategorie 50 a více. Ty vykazují o 4 % menší výskyt kladné odpovědi než odpovědi respondentů věkové kategorie 35 – 49 (6,5 %). Variantou „ne“ odpovědělo 90 % respondentů věkové kategorie 50 a více, 82,6 % respondentů ve věku od 35 do 49 let a 68,2 % respondentů začleněných do věkové kategorie 20 – 34 let. Z toho vyplývá, že zápornou variantou odpovídali nejvíce respondenti věkové kategorie 50 a více a nejméně naopak respondenti ve věku od 20 do 34 let.

Otázka číslo 18 byla nepovinná a zjišťovala, proč respondent v otázce číslo 17 odpověděl variantou „ne“. Vyhodnocením odpovědí na otázku číslo 17 bylo zjištěno, že variantou „ne“ odpovědělo 119 respondentů. Na otázku 17 pak odpovědělo 44 z nich, přičemž vyhodnoceny byly pouze odpovědi od 37 z nich. Pro účely vyhodnocování byly jednotlivé odpovědi přiřazeny do autorkou vytvořených skupin odpovědí. Vyhodnocením odpovědí na otázku číslo 18 bylo zjištěno, že 43,2 % respondentů odpovědělo, že právní předpisy jsou ve vyjádření nepřesné a nesrozumitelné z důvodu užívání právní terminologie. 35,1 % respondentů uvedlo, že nepřesnost a nesrozumitelnost je zapříčiněna užíváním složitých formulací a 21,6 % respondentů uvedlo, že nejednotností výkladů.

5.3 Interpretace výsledků dotazníkového šetření

Vyhodnocením odpovědí na otázky číslo 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 a 14 bylo zjištěno, že správnou odpověď zvolilo v průměru 72,0 % respondentů. Vyhodnocením odpovědí na otázku číslo 3 bylo zjištěno, že 61,2 % respondentů se v době dotazování domnívalo, že jejich znalost legislativního procesu je alespoň na základní úrovni. Z toho vyplývá, že respondenti svou znalost legislativního procesu spíše podceňovali. Komparací vyhodnocených odpovědí na otázky číslo 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 a 14 bylo zjištěno, že největší procento úspěšnosti vykazují odpovědi na otázky číslo 4 a 5. Z odpovědí na tyto otázky bylo zjištěno, že 92,8 % respondentů v době dotazování vědělo, co to legislativní proces je a 89,5 % respondentů vědělo, jak probíhá standardní legislativní proces. Nejmenší procento úspěšnosti vykazují odpovědi na otázky, které jsou považovány za stěžejní, tedy otázky číslo 9 a 6. Z odpovědí na tyto otázky bylo zjištěno, že ačkoli jsou ústavní zákony základem českého právního řádu, pouhých 49,3 % respondentů vědělo, jakou většinou jsou schvalovány. Dále pak, že pouhá polovina respondentů věděla, že oprávnění podávat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně náleží vládě, poslanci, skupině poslanců, Senátu a zastupitelstvu kraje. Z odpovědí na otázky číslo 7 a 8 bylo zjištěno, že 64,5 % respondentů v době dotazování vědělo, jakou většinou jsou návrhy zákonů schvalovány v Poslanecké sněmovně a 63,2 % respondentů vědělo, jakou většinou schvaluje návrhy zákonů Senát. Pojmy platnost a účinnost právního předpisu mohou být zaměňovány, a proto byl respondent na jejich význam dotazován, a to prostřednictvím otázek číslo 13 a 14. 57,2 % respondentů vědělo, že platnost právního předpisu nezpůsobuje jeho závaznost a 71,7 % respondentů vědělo, že účinný právní předpis je závazný. Z toho vyplývá, že respondenti měli větší problém s identifikací pojmu platnost právního předpisu. Z odpovědí na otázky číslo 10, 11 a 12 bylo zjištěno, že 86,2 % respondentů vědělo, co se stane, pokud Senát zamítne Poslaneckou sněmovnou přijatý návrh zákona, 78,9 % respondentů vědělo, co se stane, pokud prezident republiky uplatní právo veta a 88,2 % respondentů vědělo, jakým způsobem se vyhlašují právní předpisy. Respondenti sice poměrně úspěšně prokázali, že věděli, co to legislativní proces je a jak probíhá, nicméně jejich odpovědi prokázaly určité nedostatky (např. co se pravidel hlasování týče). Povědomím je v této práci myšlena základní znalost, která zahrnuje znalost základního pojmosloví včetně pojmu legislativní proces, průběhu legislativního procesu, orgánů v něm činných a pravidel hlasování. Na základě tohoto zjištění bylo usouzeno, že občané ČR mají určité základní znalosti problematiky legislativního procesu, nicméně však vykazují komplexní znalost v omezené míře. Odpověď na výzkumnou otázku číslo 1 byla tímto nalezena.

Tabulka 5: Vyhodnocení odpovědí na otázky první části

Číslo otázky	Úspěšnost (%)
3	62,2
4	92,8
5	89,5
6	50,0
7	64,5
8	63,2
9	49,3
10	86,2
11	78,9
12	88,2
13	57,2
14	71,7
Průměrná úspěšnost (otázky 4 - 14)	72,0

Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocením odpovědí na otázky číslo 1, 2, 15 a 17 bylo zjištěno, že ačkoli je 95,4 % respondentů ovlivňováno právními předpisy a 92,1 % respondentů je považuje za důležité, pouze 13,8 % respondentů si myslí, že jsou přehledné a pouhých 9,9 % respondentů si myslí, že jsou ve vyjádření přesné a srozumitelné. Na základě tohoto vyhodnocení bylo usouzeno, že občané ČR si sice uvědomují důležitost právních předpisů ČR, nicméně je nepovažují za přehledné a ve vyjádření přesné a srozumitelné. Odpověď na výzkumnou otázku číslo 2 byla na základě tohoto vyhodnocení nalezena.

Tabulka 6: Vyhodnocení odpovědí na otázky druhé části

Číslo otázky	Varianta odpovědi (v %)		
	ano	ne	nevím
1	95,4	2,0	2,6
2	92,1	3,3	4,6
15	13,8	74,3	11,8
17	9,9	78,3	11,8

Zdroj: vlastní zpracování

Rozšíření výzkumu (výzkumné předpoklady)

V souvislosti s výzkumnými otázkami byly zformulovány 2 předpoklady, a to:

1. Vzdělání ovlivňuje občanovo povědomí o legislativním procesu.
2. Věk ovlivňuje občanovo vnímání právních předpisů.

Předpoklad číslo 1 byl ověřován otázkami číslo 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 a 14. Vyhodnocením odpovědí na tyto otázky vzhledem ke vzdělanosti respondentů bylo zjištěno, že správnou odpověď zvolilo v průměru 81,0 % vysokoškolsky vzdělaných respondentů, 76,5 % respondentů s vyšším odborným vzděláním, 69,9 % středoškolsky vzdělaných respondentů a 21,2 % respondentů se základním vzděláním. Z výše uvedeného vyplývá, že vzdělání by mohlo být faktorem ovlivňujícím občanovo povědomí o legislativním procesu. Předpoklad číslo 1 byl tedy do jisté míry potvrzen.

Tabulka 7: Vyhodnocení odpovědí vzhledem ke vzdělanosti respondentů

Číslo otázky	Úroveň vzdělání (v %)			
	Základní	Středoškolské	Vyšší odborné	Vysokoškolské
4	33,3	92,2	100,0	97,1
5	100,0	86,4	100,0	94,1
6	0,0	47,6	50,0	61,8
7	0,0	64,1	58,3	73,5
8	0,0	60,2	83,3	70,6
9	0,0	44,7	58,3	64,7
10	66,7	83,5	83,3	97,1
11	0,0	78,6	75,0	88,2
12	33,3	88,3	91,7	91,2
13	0	51,5	75	73,5
14	0	71,8	66,7	79,4
Průměrná úspěšnost	21,2	69,9	76,5	81,0

Zdroj: vlastní zpracování

Předpoklad číslo 2 byl ověřován otázkami číslo 2, 15 a 17. Vyhodnocením odpovědí na otázku číslo 2 vzhledem k věku respondentů bylo zjištěno, že 93,9 % respondentů věkové kategorie 20 – 34, 92,5 % respondentů věkové kategorie 50 a více a 89,1 % respondentů ve věku od 35 do 49 let považuje právní předpisy za důležité. Vyhodnocením odpovědí na otázku číslo 15 vzhledem k věku respondentů bylo zjištěno, že 19,7 % respondentů ve věku od 20 do 34 let,

13,0 % respondentů ve věku od 35 do 49 let a 5,0 % respondentů věkové kategorie 50 a více považuje právní předpisy za přehledné. Vyhodnocením odpovědí na otázku číslo 17 vzhledem k věku respondentů bylo zjištěno, že 16,7 % respondentů ve věku od 20 do 34 let, 6,5 % respondentů ve věku od 35 do 49 let a 2,5 % respondentů věkové kategorie 50 a více považuje právní předpisy za přesné a ve vyjádření přesné. Z výše uvedeného vyplývá, že věk by do jisté míry mohl ovlivňovat občanovo vnímání právních předpisů. Předpoklad 2 byl tedy rovněž částečně potvrzen.

Tabulka 8: Vyhodnocení odpovědí vzhledem k věku respondentů

Číslo otázky	Věková kategorie								
	20 - 34 (v %)			35 - 49 (v %)			50 a více (v %)		
	ano	ne	nevím	ano	ne	nevím	ano	ne	nevím
2	93,9	1,5	4,5	89,1	6,5	4,3	92,5	2,5	5,0
15	19,7	68,2	12,1	13,0	71,7	15,2	5,0	87,5	7,5
17	16,7	68,2	15,2	6,5	82,6	10,9	2,5	90,0	7,5

Zdroj: vlastní zpracování

5.4 Zlepšovací návrhy

Na základě vyhodnocení dotazníkového šetření byla navržena 2 opatření, která by mohla vést ke zvýšení povědomí o legislativním procesu a 1 doporučení, které by mohlo zlepšit občanské vnímání právních předpisů ČR.

Výzkum ukázal, že vzdělání by mohlo být faktorem ovlivňujícím občansko povědomí o legislativním procesu. Kdyby byl na problematiku legislativního procesu vyučovanou na základních a středních školách kladem větší důraz, mohlo by dojít ke zlepšení. 21. století je stoletím chytrých zařízení, internetu a samozřejmě sociálních sítí. Druhým opatřením, které by mohlo zvýšit povědomí o legislativním procesu, je realizace osvěty na téma důležitost legislativního procesu na sociálních sítích. Šířením důležitosti legislativního procesu skrze sociální sítě by mohlo dojít ke zvýšení zájmu o tuto problematiku, a tím pádem i k prohloubení občanské znalosti.

Výzkum dále ukázal, že občané si sice uvědomují důležitost právních předpisů, nicméně je z důvodu časté obsáhlosti považují za nepřehledné a z důvodu užívání právní terminologie a složitých formulací za ve vyjádření nepřesné a nesrozumitelné. Složitost právních předpisů je globálním problémem, a tudíž se netýká pouze ČR, ale i jiných států, či dokonce Evropské unie. Ta se však tento problém snaží aktivně řešit, a to od 13. dubna 2016, kdy byla přijata dohoda o zdokonalení tvorby právních předpisů. Jedná se o dohodu, jejímž cílem je tvorba kvalitních právních předpisů, kterým budou jejich adresáti rozumět (European Union, ©2019). Jelikož by právní předpisy měly být srozumitelné především jejich adresátům, odpovědné orgány by je měly psát tak, aby jim jejich adresáti rozuměli, tedy jednoduše a srozumitelně.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývala legislativním procesem České republiky. Jejím cílem bylo analyzovat průběh legislativního procesu. Na základě výzkumu pak zjistit, jaké mají občané České republiky povědomí o legislativním procesu a jak vnímají právní předpisy České republiky. V případě negativního zjištění pak navrhnout opatření, která by mohla vést ke zlepšení.

V teoretické části byl v první řadě vysvětlen význam klíčového pojmu legislativní proces a pojmů souvisejících. Teoretická část dále obsahovala výčet a základní charakteristiku orgánů, které se na legislativním procesu podílejí, analýzu průběhu legislativního procesu a základní charakteristiku právních předpisů.

Praktická část byla vypracována na základě dat získaných prostřednictvím empirického výzkumu, který byl realizován za použití metody dotazníkového šetření. Cílem výzkumu bylo zjistit, jaké mají občané České republiky povědomí o legislativním procesu a jak vnímají právní předpisy České republiky. Vyhodnocením dotazníkového šetření bylo zjištěno, že občané České republiky mají určité základní znalosti problematiky legislativního procesu, nicméně však vykazují komplexní znalost v omezené míře. Dále pak, že občané České republiky si sice uvědomují důležitost právních předpisů České republiky, nicméně je nepovažují za přehledné a ve vyjádření přesné a srozumitelné. V rámci praktické části byly stanoveny dva předpoklady. Předpoklad číslo 1: „Vzdělání ovlivňuje občanovo povědomí o legislativním procesu.“. Předpoklad číslo 2: „Věk ovlivňuje občanovo vnímání právních předpisů.“. Oba tyto předpoklady byly do jisté míry potvrzeny. Na základě dotazníkového šetření bylo navrženo několik opatření, která by mohla vést ke zlepšení.

POUŽITÁ LITERATURA

- BOHÁČ, Radim et al., 2011. *Legislativní proces (teorie a praxe)*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra. ISBN 978-80-7312-074-0.
- DISMAN, Miroslav, 2000. *Jak se vyrábí sociologická znalost: praktická pomůcka pro legislativce*. 3. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0139-7.
- European Union, ©2019. Better law-making agreement. *European Council Council of the European Union*. [online]. Brussels (Belgium): European Union [cit. 2019-04-17] Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/better-regulation/>
- GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK, 2002. *Ústavní systém České republiky: základy českého ústavního práva*. 4. aktualizované a doplněné vyd. Praha: PROSPEKTRUM. ISBN 80-7175-077-8.
- GERLOCH, Aleš, 2007. *Teorie práva*. 4. upravené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-023-9.
- GERLOCH, Aleš et al., 2008. *Teorie a praxe tvorby práva*. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-362-1.
- KNAPP, Viktor, 1995. *Teorie práva*. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-028-1.
- KNĚŽÍNEK, Jan, Petr MLSNA a Josef VEDRAL, 2010. *Příprava návrhů právních předpisů: praktická pomůcka pro legislativce*. [Praha]: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-023-0.
- KOLÁŘ, Petr et al., 2013. *Parlament České republiky*. 3. přepracované a aktualizované vyd. Praha: Leges. ISBN 978-80-87576-95-3.
- KOLÁŘ, Petr, ©2019. Legislativní proces v České republice. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/webpm/soubor/kolar02-pdf>
- KUBŮ, Lubomír, Pavel HUNGR a Petr OSINA, 2007. *Teorie práva*. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-637-2.
- Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, ©1995-2018a. Volby do Poslanecké sněmovny. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. Praha: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=38>

Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, ©1995-2018b. Legislativní proces projednávání návrhů zákonů. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. Praha: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=331>

Senát PČR, ©2019. Informace o Senátu Parlamentu České republiky. *Senát Parlamentu České republiky* [online]. Praha: Senát PČR [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: https://www.senat.cz/informace/pro_verejnost/infocentrum/infocentrum_informace_o_senatu.php

SPIRIT, Michal, 2014. *Úvod do studia práva*. 2. vyd. – aktualizované dle nového občanského zákoníku. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5280-8.

ŠAFROVÁ, Renata, 2010. *Klienti s chronickým onemocněním v domově pro seniory* [online]. Brno [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/cwear>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Ilona Fialová.

ŠÍN, Zbyněk, 2009. *Tvorba práva: pravidla, metodika, technika*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-162-8.

ŠKOP, Martin a Petr MACHÁČ, 2011. *Základy právní nauky*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7357-709-4.

URBÁNKOVÁ, Erika a František HŘEBÍK, 2015. Vliv vzdělanostní úrovně na kriminalitu obyvatelstva. *Právo-bezpečnost-informace* [online]. Číslo 3 [cit. 2019-04-17]. ISSN 2336-3657. Dostupné z: http://www.teorieib.cz/pbi/files/159-05_urbankova_hrebik%20%C4%8DI%C3%A1nek.pdf

Úřad vlády České republiky, ©2019. Legislativní proces. *Legislativní helpdesk o/dok* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://help.odok.cz/vykladovy-slovník/-/wiki/V%C3%BDkladov%C3%BD%20slovn%C3%ADk/Legislativn%C3%AD%20proces>

VARVAŘOVSKÝ, Pavel, 2015. *Základy práva: o právu, státě a moci*. 3. aktualizované vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7478-669-3.

Vláda ČR, ©2009-2019. Legislativní pravidla vlády. In: *Vláda České republiky* [online]. Praha: Vláda ČR [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/jednani-vlady/legislativni-pravidla/LEGISLATIVNI-PRAVIDLA-VLADY_platne-od-1-2-2018.pdf

ZPĚVÁK, Aleš, Zdeněk FIALA a Tereza JONÁKOVÁ, 2015. *Základy teorie práva*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha. ISBN 978-80-7452-107-2.

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1969, částka 1. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>

Zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 20. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>

Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 65. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 39. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>

Zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu, ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 39. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 190. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>

Zákon č. 222/2016 Sb., o sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv), ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016, částka 87. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>

PŘÍLOHY

Příloha A <i>Dotazník</i>	49
Příloha B <i>Tabulkové vyhodnocení dotazníku</i>	53
Příloha C <i>Grafické vyhodnocení dotazníku</i>	62

Příloha A *Dotazník*

Dobrý den,

jmenuji se Kateřina Sokolová a jsem studentkou třetího ročníku oboru Veřejná ekonomika a správa Fakulty ekonomicko-správní na Univerzitě Pardubice. Ve své bakalářské práci se zabývám Legislativním procesem České republiky a prostřednictvím tohoto dotazníku se snažím zjistit, jaké mají občané České republiky od 20 let věku povědomí o legislativním procesu a jak vnímají právní předpisy České republiky. Dotazník je zcela **anonymní** a zabere Vám jen pár minut. Tímto Vás tedy prosím o jeho vyplnění.

Za Vaše odpovědi a čas věnovaný vyplňování dotazníku Vám mockrát děkuji.

Kateřina Sokolová

1. Ovlivňují podle Vás právní předpisy (zákony) naše životy?
  - a. ano
  - b. ne
  - c. nevím

2. Považujete právní předpisy za důležité?
  - a. ano
  - b. ne
  - c. nevím

3. Myslíte si, že máte alespoň základní představu o tom, co se děje předtím, než se právní předpis stane součástí platného právního řádu?
  - a. ano
  - b. ne
  - c. nevím

4. Co je to legislativní proces?
  - a. volební proces
  - b. proces schvalování právních předpisů
  - c. proces hodnocení právních předpisů

5. Jak probíhá standardní legislativní proces?
  - a. Poslanecká sněmovna, Senát a prezident republiky
  - b. Senát, Poslanecká sněmovna a prezident republiky
  - c. Prezident republiky, Poslanecká sněmovna a Senát

6. Kdo z níže uvedených subjektů je oprávněn podávat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně?
  - a. poslanec, Senát, zastupitelstvo kraje a prezident republiky
  - b. poslanec, vláda, prezident republiky a občan České Republiky
  - c. vláda, poslanec, skupina poslanců, Senát a zastupitelstvo kraje

7. Aby došlo k přijetí návrhu běžného zákona (nikoliv tedy ústavního) v rámci Poslanecké sněmovny, je potřeba získat:
  - a. nadpoloviční většinu hlasů přítomných poslanců
  - b. nadpoloviční většinu hlasů všech poslanců
  - c. hlas předsedy Poslanecké sněmovny

8. Aby došlo k přijetí návrhu běžného zákona (nikoliv tedy ústavního) v rámci Senátu, je potřeba získat:
  - a. nadpoloviční většinu hlasů všech senátorů
  - b. nadpoloviční většinu hlasů přítomných senátorů
  - c. hlas předsedy Senátu

9. Aby došlo k přijetí návrhu ústavního zákona v rámci Parlamentu, je potřeba získat:
  - a. nadpoloviční většinu hlasů přítomných poslanců a senátorů
  - b. nadpoloviční většinu hlasů všech poslanců a senátorů
  - c. tří pětinovou většinu hlasů všech poslanců a tří pětinovou většinu hlasů přítomných senátorů

10. Co se stane, pokud Senát zamítne Poslaneckou sněmovnou přijatý návrh zákona?
  - a. návrh zákona se vrací zpět do Poslanecké sněmovny, kde se o něm znovu hlasuje
  - b. Senát není oprávněn Poslaneckou sněmovnou přijatý návrh zákona zamítnout
  - c. návrh zákona je definitivně zamítnut a legislativní proces v této fázi končí

11. Prezident republiky je na základě Ústavy České republiky oprávněn vetovat Parlamentem přijaté zákony. Co se stane, pokud tak učiní?
- legislativní proces se pozastaví, a to na dobu nezbytnou
  - Parlamentem přijatý zákon je definitivně zamítnut
  - Parlamentem přijatý zákon se vrací zpět do Poslanecké sněmovny, kde se o něm znovu hlasuje
12. Jakým způsobem se vyhlášují právní předpisy?
- vyvěšením na stránky Poslanecké sněmovny
  - publikací ve Sbírce zákonů
  - rozesláním mezi adresáty
13. Co znamená, když je právní předpis platný?
- právní předpis je součástí platného právního řádu, ale ještě není závazný
  - právní předpis je závazný (adresáti jsou povinni jej dodržovat)
  - společnost vyžaduje novelizaci právního předpisu
14. Co znamená, když je právní předpis účinný?
- právní předpis je součástí platného právního řádu, ale ještě není závazný
  - právní předpis je závazný (adresáti jsou povinni jej dodržovat)
  - právní předpis je kvalitní
15. Právní předpisy by měly být přehledné. Je podle Vás kritérium přehlednosti splněno?
- ano
  - ne
  - nevím
16. Pokud jste odpověděli ne, tak proč?
17. Právní předpisy by měly být ve vyjádření přesné a zároveň srozumitelné. Jsou tato kritéria podle vás splněna?
- ano
  - ne
  - nevím

18. Pokud jste odpověděli ne, tak proč?
19. Věděli jste, že každý občan České republiky má možnost vznést podnět ke vzniku návrhu zákona či novelizaci již existujícího zákona?
- a. ano
  - b. ne
20. Pohlaví?
- a. muž
  - b. žena
21. Kolik Vám je let?
- a. 20 – 34
  - b. 35 – 49
  - c. 50 a více
22. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
- a. základní
  - b. středoškolské
  - c. vyšší odborné
  - d. vysokoškolské

Příloha B *Tabulkové vyhodnocení dotazníku*

Otázka 1: Ovlivňují podle Vás právní předpisy (zákony) naše životy?

Odpověď	Věková kategorie						Celkem	Celkem v %
	20 - 34		35 - 49		50 a více			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Ano	65,0	98,5	43,0	93,5	37,0	92,5	145,0	95,4
Ne	0,0	0,0	2,0	4,3	1,0	2,5	3,0	2,0
Nevím	1,0	1,5	1,0	2,2	2,0	5,0	4,0	2,6
Celkem							152,0	100,0

Otázka 2: Považujete právní předpisy za důležité?

Odpověď	Věková kategorie						Celkem	Celkem v %
	20 - 34		35 - 49		50 a více			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Ano	62,0	93,9	41,0	89,1	37,0	92,5	140,0	92,1
Ne	1,0	1,5	3,0	6,5	1,0	2,5	5,0	3,3
Nevím	3,0	4,5	2,0	4,3	2,0	5,0	7,0	4,6
Celkem							152,0	100,0

Otázka 3: Myslíte si, že máte alespoň základní představu o tom, co se děje předtím, než se právní předpis stane součástí platného právního řádu?

Odpověď	Vzdělání								Celkem	Celkem v %
	Základní		Středoškolské		Vyšší odborné		Vysokoškolské			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Ano	0,0	0,0	61,0	59,2	6,0	50,0	26,0	76,5	93,0	61,2
Ne	3,0	100,0	14,0	13,6	3,0	25,0	5,0	14,7	25,0	16,4
Nevím	0,0	0,0	28,0	27,2	3,0	25,0	3,0	8,8	34,0	22,4
Celkem									152,0	100,0

Otázka 4: Co je to legislativní proces?

Odpověď	Vzdělání								Celkem	Celkem v %
	Základní		Středoškolské		Vyšší odborné		Vysokoškolské			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Volební proces	2,0	66,7	2,0	1,9	0,0	0,0	1,0	2,9	5,0	3,3
Proces schvalování právních předpisů	1,0	33,3	95,0	92,2	12,0	100,0	33,0	97,1	141,0	92,8
Proces hodnocení právních předpisů	0,0	0,0	6,0	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0	3,9
Celkem									152,0	100,0

Otázka 5: Jak probíhá standardní legislativní proces?

Odpověď	Vzdělání								Celkem	Celkem v %
	Základní		Středoškolské		Vyšší odborné		Vysokoškolské			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Poslanecká sněmovna, Senát a prezident republiky	3,0	100,0	89,0	86,4	12,0	100,0	32,0	94,1	136,0	89,5
Senát, Poslanecká sněmovna a prezident republiky	0,0	0,0	11,0	10,7	0,0	0,0	1,0	2,9	12,0	7,9
Prezident republiky, Poslanecká sněmovna a Senát	0,0	0,0	3,0	2,9	0,0	0,0	1,0	2,9	4,0	2,6
Celkem									152,0	100,0

Otázka 6: Kdo z níže uvedených subjektů je oprávněn podávat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně?

Odpověď	Vzdělání								Celkem	Celkem v %
	Základní		Středoškolské		Vyšší odborné		Vysokoškolské			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Poslanec, Senát, zastupitelstvo kraje a prezident republiky	3,0	100,0	24,0	23,3	4,0	33,3	6,0	17,6	37,0	24,3
Poslanec, vláda, prezident republiky a občan České republiky	0,0	0,0	30,0	29,1	2,0	16,7	7,0	20,6	39,0	25,7
Vláda, poslanec, skupina poslanců, Senát a zastupitelstvo kraje	0,0	0,0	49,0	47,6	6,0	50,0	21,0	61,8	76,0	50,0
Celkem									152,0	100,0

Otázka 7: Aby došlo k přijetí návrhu běžného zákona (nikoliv tedy ústavního) v rámci Poslanecké sněmovny, je potřeba získat:

Odpověď	Vzdělání								Celkem	Celkem v %
	Základní		Středoškolské		Vyšší odborné		Vysokoškolské			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Nadpoloviční většinu hlasů přítomných poslanců	0,0	0,0	66,0	64,1	7,0	58,3	25,0	73,5	98,0	64,5
Nadpoloviční většinu hlasů všech poslanců	2,0	66,7	34,0	33,0	5,0	41,7	9,0	26,5	50,0	32,9
Hlas předsedy Poslanecké sněmovny	1,0	33,3	3,0	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	2,6
Celkem									152,0	100,0

Otázka 8: Aby došlo k přijetí návrhu běžného zákona (nikoliv tedy ústavního) v rámci Senátu, je potřeba získat:

Odpověď	Vzdělání								Celkem	Celkem v %
	Základní		Středoškolské		Vyšší odborné		Vysokoškolské			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Nadpoloviční většinu hlasů všech senátorů	1,0	33,3	39,0	37,9	2,0	16,7	8,0	23,5	50,0	32,9
Nadpoloviční většinu hlasů přítomných senátorů	0,0	0,0	62,0	60,2	10,0	83,3	24,0	70,6	96,0	63,2
Hlas předsedy Senátu	2,0	66,7	2,0	1,9	0,0	0,0	2,0	5,9	6,0	3,9
Celkem									152,0	100,0

Otázka 9: Aby došlo k přijetí návrhu ústavního zákona v rámci Parlamentu, je potřeba získat:

Odpověď	Vzdělání								Celkem	Celkem v %
	Základní		Středoškolské		Vyšší odborné		Vysokoškolské			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Nadpoloviční většinu hlasů přítomných poslanců a senátorů	0,0	0,0	29,0	28,2	2,0	16,7	4,0	11,8	35,0	23,0
Nadpoloviční většinu hlasů všech poslanců a senátorů	3,0	100,0	28,0	27,2	3,0	25,0	8,0	23,5	42,0	27,6
Tří pětinovou většinu hlasů všech poslanců a tří pětinovou většinu hlasů přítomných senátorů	0,0	0,0	46,0	44,7	7,0	58,3	22,0	64,7	75,0	49,3
Celkem									152,0	100,0

Otázka 10: Co se stane, pokud Senát zamítne Poslaneckou sněmovnou přijatý návrh zákona?

Odpověď	Vzdělání								Celkem	Celkem v %
	Základní		Středoškolské		Vyšší odborné		Vysokoškolské			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Návrh zákona se vrací zpět do Poslanecké sněmovny, kde se o něm znovu hlasuje	2,0	66,7	86,0	83,5	10,0	83,3	33,0	97,1	131,0	86,2
Senát není oprávněn Poslaneckou sněmovnou přijatý návrh zákona zamítnout	0,0	0,0	10,0	9,7	2,0	16,7	1,0	2,9	13,0	8,6
Návrh zákona je definitivně zamítnut a legislativní proces v této fázi končí	1,0	33,3	7,0	6,8	0,0	0,0	0,0	0,0	8,0	5,3
Celkem									152,0	100,0

Otázka 11: Prezident republiky je na základě Ústavy České republiky oprávněn vetovat Parlamentem přijaté zákony. Co se stane, pokud tak učiní?

Odpověď	Vzdělání								Celkem	Celkem v %
	Základní		Středoškolské		Vyšší odborné		Vysokoškolské			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Legislativní proces se pozastaví, a to na dobu nezbytnou	0,0	0,0	9,0	8,7	1,0	8,3	1,0	2,9	11,0	7,2
Parlamentem přijatý zákon je definitivně zamítnut	3,0	100,0	13,0	12,6	2,0	16,7	3,0	8,8	21,0	13,8
Parlamentem přijatý zákon se vrací zpět do Poslanecké sněmovny, kde se o něm znovu hlasuje	0,0	0,0	81,0	78,6	9,0	75,0	30,0	88,2	120,0	78,9
Celkem									152,0	100,0

Otázka 12: Jakým způsobem se vyhlášují právní předpisy?

Odpověď	Vzdělání								Celkem	Celkem v %
	Základní		Středoškolské		Vyšší odborné		Vysokoškolské			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Vyvěšením na stránky Poslanecké sněmovny	1,0	33,3	9,0	8,7	0,0	0,0	2,0	5,9	12,0	7,9
Publikací ve Sbírce zákonů	1,0	33,3	91,0	88,3	11,0	91,7	31,0	91,2	134,0	88,2
Rozesláním mezi adresáty	1,0	33,3	3,0	2,9	1,0	8,3	1,0	2,9	6,0	3,9
Celkem									152,0	100,0

Otázka 13: Co znamená, když je právní předpis platný?

Odpověď	Vzdělání								Celkem	Celkem v %
	Základní		Středoškolské		Vyšší odborné		Vysokoškolské			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Právní předpis je součástí platného právního řádu, ale ještě není závazný	0,0	0,0	53,0	51,5	9,0	75,0	25,0	73,5	87,0	57,2
Právní předpis je závazný (jeho adresáti jsou povinni jej dodržovat)	3,0	100,0	44,0	42,7	3,0	25,0	8,0	23,5	58,0	38,2
Společnost vyžaduje novelizaci právního předpisu	0,0	0,0	6,0	5,8	0,0	0,0	1,0	2,9	7,0	4,6
Celkem									152,0	100,0

Otázka 14: Co znamená, když je právní předpis účinný?

Odpověď	Vzdělání								Celkem	Celkem v %
	Základní		Středoškolské		Vyšší odborné		Vysokoškolské			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Právní předpis je součástí platného právního řádu, ale ještě není závazný	0,0	0,0	25,0	24,3	2,0	16,7	6,0	17,6	33,0	21,7
Právní předpis je závazný (jeho adresáti jsou povinni jej dodržovat)	0,0	0,0	74,0	71,8	8,0	66,7	27,0	79,4	109,0	71,7
Právní předpis je kvalitní	3,0	100,0	4,0	3,9	2,0	16,7	1,0	2,9	10,0	6,6
Celkem									152,0	100,0

Otázka 15: Právní předpisy by měly být přehledné. Je podle Vás kritérium přehlednosti splněno?

Odpověď	Věková kategorie						Celkem	Celkem v %
	20 - 34		35 - 49		50 a více			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Ano	13,0	19,7	6,0	13,0	2,0	5,0	21,0	13,8
Ne	45,0	68,2	33,0	71,7	35,0	87,5	113,0	74,3
Nevím	8,0	12,1	7,0	15,2	3,0	7,5	18,0	11,8
Celkem							152,0	100,0

Otázka 16: Pokud jste odpověděli ne, tak proč?

Odpověď	Počet	Počet v %
Obsáhlost právních předpisů	15,0	46,9
Časté novelizace právních předpisů	8,0	25,0
Nekodifikace práva	9,0	28,1
Celkem	32,0	100,0

Otázka 17: Právní předpisy by měly být ve vyjádření přesné a zároveň srozumitelné. Jsou tato kritéria podle Vás splněna?

Odpověď	Věková kategorie						Celkem	Celkem v %
	20 - 34		35 - 49		50 a více			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Ano	11,0	16,7	3,0	6,5	1,0	2,5	15,0	9,9
Ne	45,0	68,2	38,0	82,6	36,0	90,0	119,0	78,3
Nevím	10,0	15,2	5,0	10,9	3,0	7,5	18,0	11,8
Celkem							152,0	100,0

Otázka 18: Pokud jste odpověděli ne, tak proč?

Odpověď	Počet	Počet v %
Právní terminologie	16,0	43,2
Více možných výkladů	8,0	21,6
Složité formulace	13,0	35,1
Celkem	37,0	100,0

Otázka 19: Věděli jste, že každý občan České republiky má možnost vznést podnět ke vzniku návrhu zákona či novelizaci již existujícího zákona?

Odpověď	Vzdělání								Celkem	Celkem v %
	Základní		Středoškolské		Vyšší odborné		Vysokoškolské			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Ano	0,0	0,0	43,0	41,7	5,0	41,7	23,0	67,6	71,0	46,7
Ne	3,0	100,0	60,0	58,3	7,0	58,3	11,0	32,4	81,0	53,3
Celkem									152,0	100,0

Otázka 20: Pohlaví?

Pohlaví	Počet	Počet v %
Muž	69,0	45,4
Žena	83,0	54,6
Celkem	152,0	100,0

Otázka 21: Kolik Vám je let?

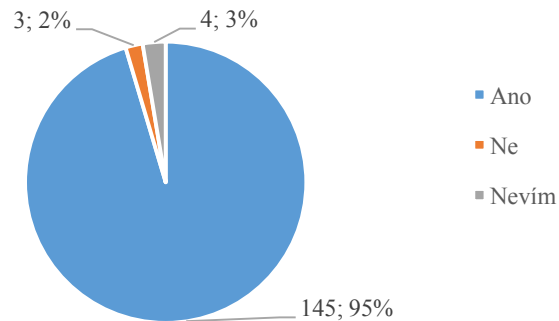
Věková kategorie	Počet	Počet v %
20 - 34	66,0	43,4
35 - 49	46,0	30,3
50 a více	40,0	26,3
Celkem	152,0	100,0

Otázka 22: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

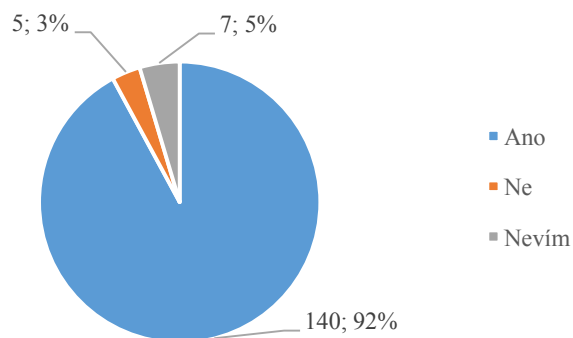
Vzdělání	Věková kategorie			Celkem	Celkem v %
	20-34	35-49	50 a více		
Základní	0,0	3,0	0,0	3,0	2,0
Středoškolské	49,0	26,0	28,0	103,0	67,8
Vyšší odborné	4,0	7,0	1,0	12,0	7,9
Vysokoškolské	13,0	10,0	11,0	34,0	22,4
Celkem				152,0	100,0

Příloha C Grafické vyhodnocení dotazníku

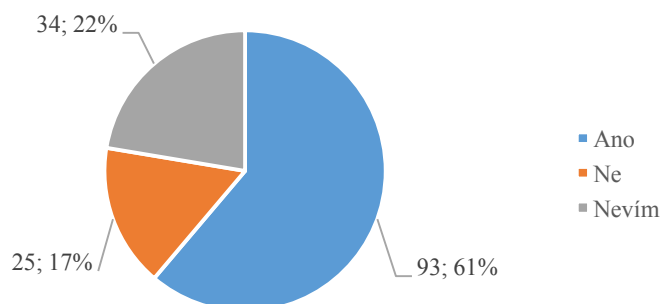
Otázka 1: Ovlivňují podle Vás právní předpisy (zákony) naše životy?

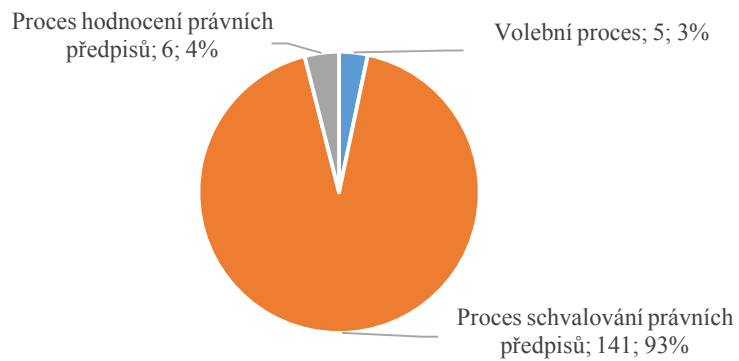
Otázka 2: Považujete právní předpisy za důležité?

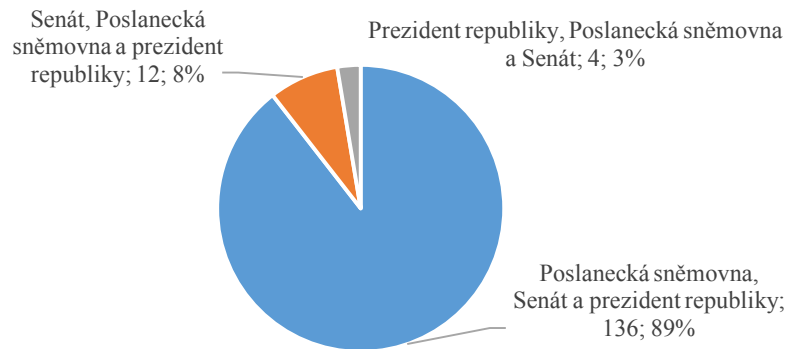
Otázka 3: Myslíte si, že máte alespoň základní představu o tom, co se děje předtím, než se právní předpis stane součástí platného právního řádu?

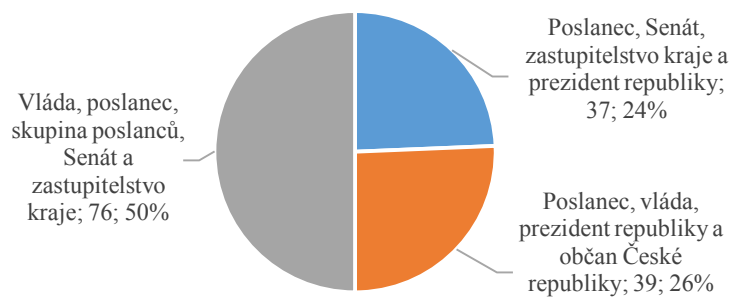
Otázka 4: Co je to legislativní proces?

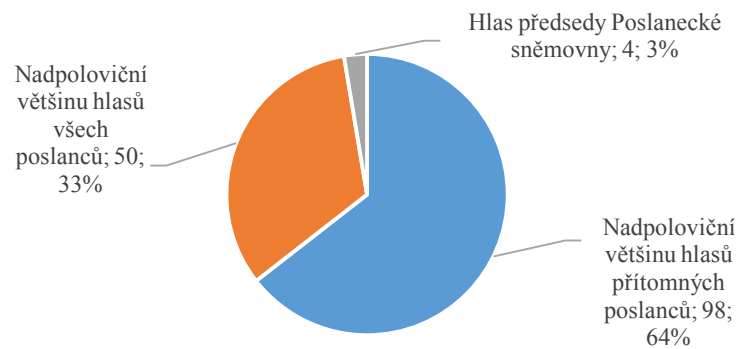
Otázka 5: Jak probíhá standardní legislativní proces?

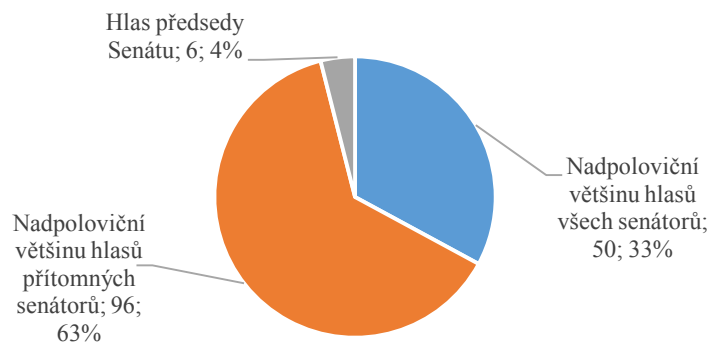
Otázka 6: Kdo z níže uvedených subjektů je oprávněn podávat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně?

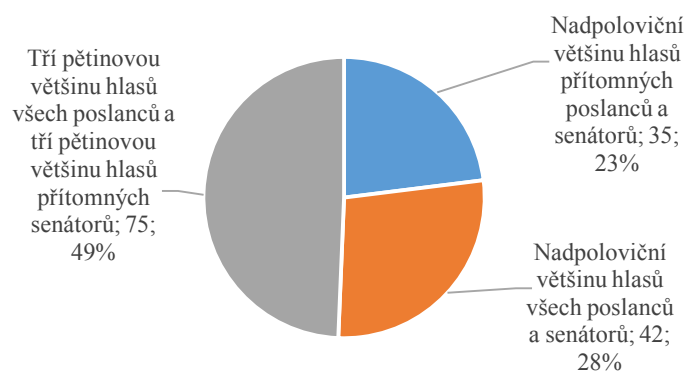
Otázka 7: Aby došlo k přijetí návrhu běžného zákona (nikoliv tedy ústavního) v rámci Poslanecké sněmovny, je potřeba získat:

Otázka 8: Aby došlo k přijetí návrhu běžného zákona (nikoliv tedy ústavního) v rámci Senátu, je potřeba získat:

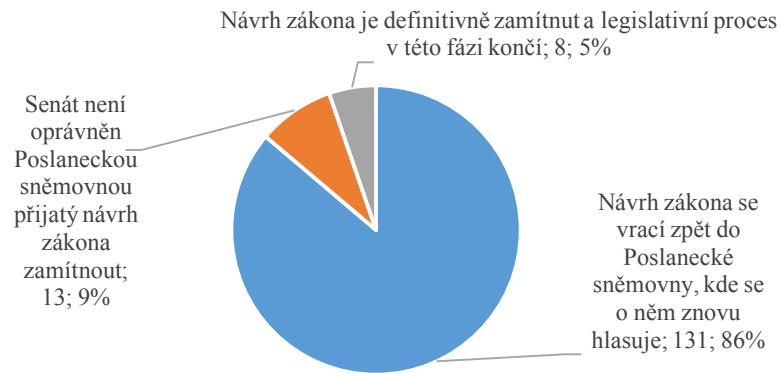

Otázka 9: Aby došlo k přijetí návrhu ústavního zákona v rámci Parlamentu, je potřeba získat:

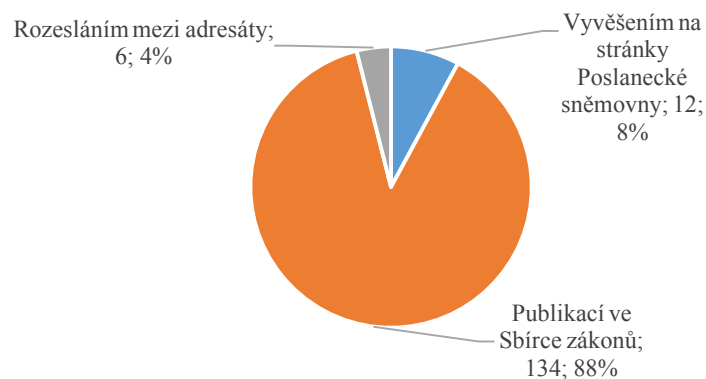
Otázka 10: Co se stane, pokud Senát zamítne Poslaneckou sněmovnou přijatý návrh zákona?

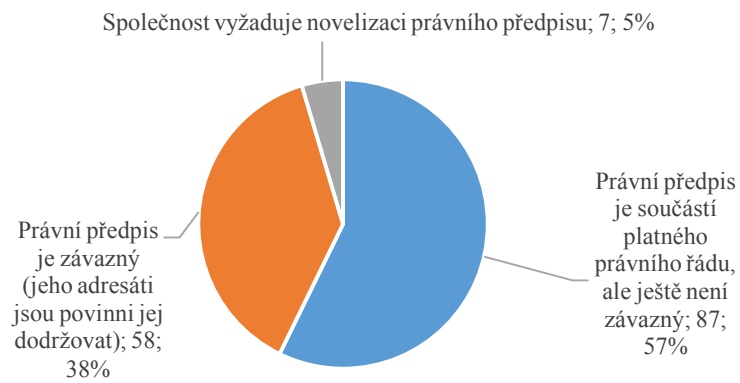
Otázka 11: Prezident republiky je na základě Ústavy České republiky oprávněn vetovat Parlamentem přijaté zákony. Co se stane, pokud tak učiní?

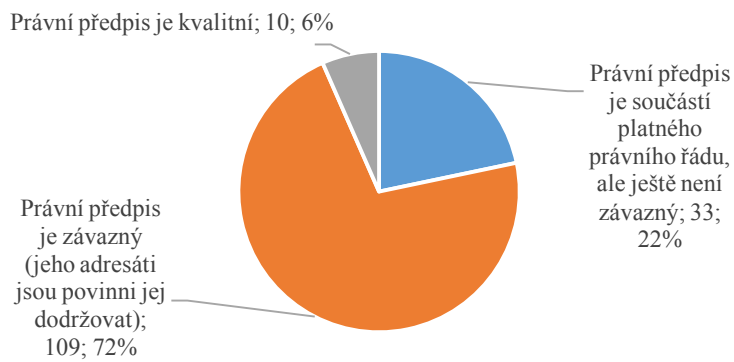
Otázka 12: Jakým způsobem se vyhláší právní předpisy?

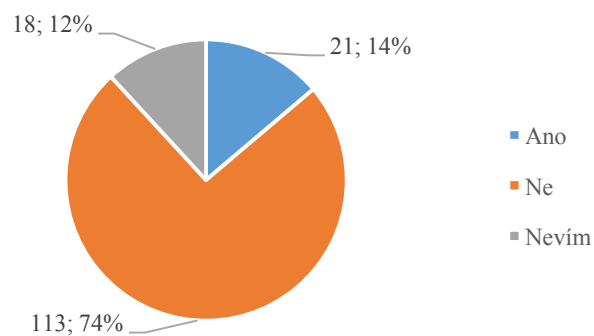
Otázka 13: Co znamená, když je právní předpis platný?

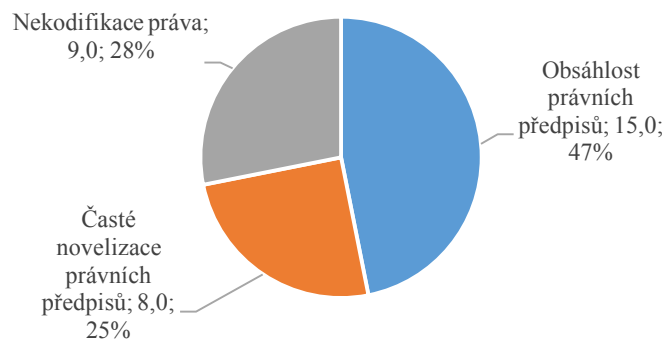
Otázka 14: Co znamená, když je právní předpis účinný?

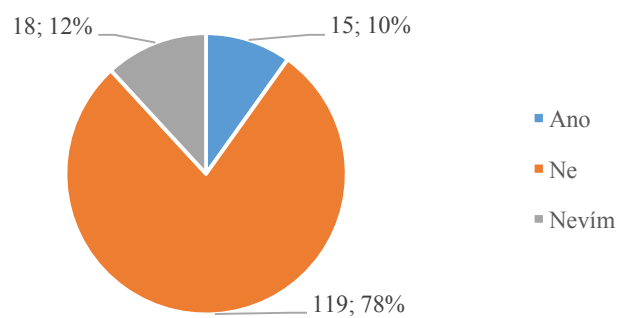
Otázka 15: Právní předpisy by měly být přehledné. Je podle Vás kritérium přehlednosti splněno?

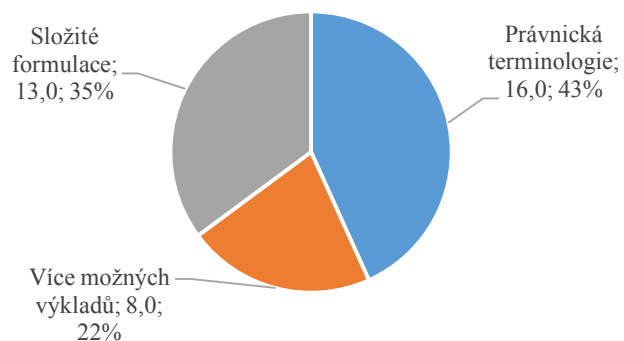
Otázka 16: Pokud jste odpověděli ne, tak proč?

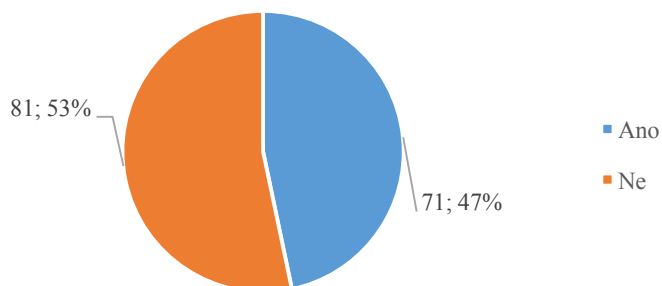
Otázka 17: Právní předpisy by měly být ve vyjádření přesné a zároveň srozumitelné. Jsou tato kritéria podle vás splněna?

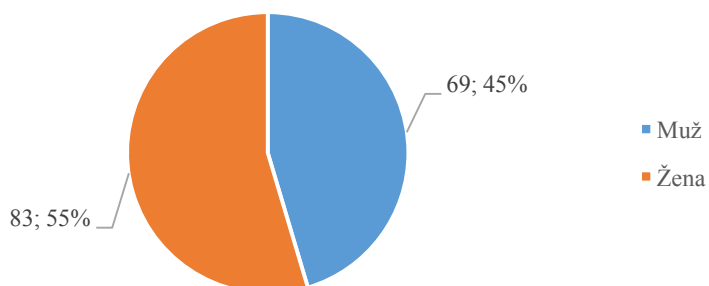
Otázka 18: Pokud jste odpověděli ne, tak proč?

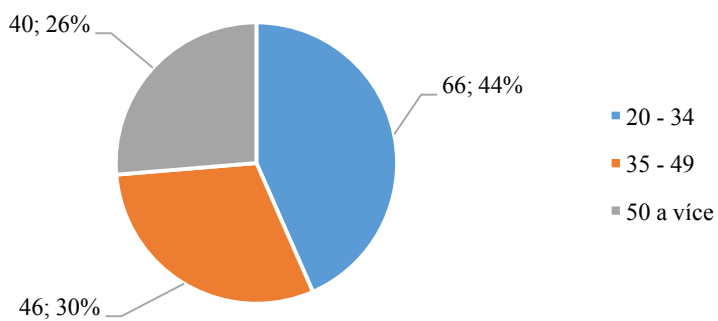
Otázka 19: Věděli jste, že každý občan České republiky má možnost vznést podnět ke vzniku návrhu zákona či novelizaci již existujícího zákona?

Otázka 20: Pohlaví?

Otázka 21: Kolik Vám je let?

Otázka 22: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

